Nagyvárad, 1902. VIII. évfolyam. 69. szám. Vasárnap, márczius 23.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre — — — 16 kor.
Negyedévre — — — 4 „
Helyben háshoz hordva:
Egész évre — — — 20 kor.
Negyedévre — — — 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre — — — 24 kor.
Negyedévre — — — 6 „

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apácza-utcza 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVARAD, márczius 22.

Tisza Kálmán haldoklása.

Napok óta az agg politikusnak, **Tisza** Kálmánnak betegágyához van szegezve az ország tekintete. A kiváló államférfi, aki tizenöt éven át csaknem diktátori hatalommal intézte Magyarország sorsát, kinek szavát, intését lesve figyelték a hatalmasok, tehetetlenül fekszik kórágyán. Megtört családja és orvosai, kik betegágyát körülveszik, minden lehetőt megkisértenek, hogy megmentsék őt az életnek, de már az orvosi tudomány is tehetetlen, feladtak minden reményt.

Két nap óta valóságos agonia, halálküzdelem az egykor hatalmas férfiu élete. Tegnap délben már az egész országba szétvitte a táviró válságos betegségének hirét, melyről maga a király is részvéttel értesült. Azóta sulyosbodott a beteg válságos helyzete, szervezete gyengült folyton s minden perczben beállhat a katasztrófa.

Vasárnap óta mesterségen táplálják az orvosok, két nap óta önkivületi állapotban fekszik s mesterségesen visznek levegőt tüdőjébe.

A mult éjjel Tisza Kálmán néhány pillanatra eszméletre tért és ekkor fia, gróf Tisza István megértetni igyekezett vele, hogy a király táviratilag tudakozódott állapotáról. A beteg fejével intett és arczkifejezésein a hála és megelégedettség érzete mutatkozott. De csakhamar ismét visszaesett az agoniába.

Reggel 9 órakor *Janny* és *Korányi* tanárok meglátogatták a beteget és konstatálták, hogy állapota változatlan. A délelőtt folyamán személyesen tudakozódtak a beteg állapota felől gróf *Apponyi* Albert, *Horánszky* miniszter, *Confaloniere* olasz főkonzul, *Csávossy* Béla képviselőházi háznagy, gróf *Széchenyi* Albert, *Láng* Lajos, báró *Eötvös* Loránt, *Gyulai* Pál, báró *Eötvös* József özvegye. *Széll* Kálmán levélben tudakozódott a beteg hogylétéről.

Nyolcz óra felé egy perczre ismét föleszmélt, de már a következő pillanatban megint csak nem ismert föl senkit a környezetéből.

Az érdeklődő mágnások, notabilitások fogatai a volt miniszterelnök Sándor-utczai lakása előtt szakadatlan jönnek mennek. Névjegyeiket a palota portásánál, Máday Gábornál leadták: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Bornemissza* Adám császári és királyi kamarás, Belitska Béni országgyülési képviselő, gróf Stadniczky László, özvegy báró Sennyey Lajosné, Fabinyi Teofil, Enyedy Lukács, Weisz Berthold országgyülési képviselők, Tarkovich József v. b. t. t., államtitkár, gróf Zichy Aladár császári és királyi kamarás, Wlassics Gyula kultuszminiszter, gróf Apponyi Lajos udvarnagy, Emich Gusztáv, Csávossy Béla háznagy, Láng Lajos, Szalay Imre, a Nemzeti muzeum igazgatója, Berzeviczy Albert, báró Bánffy Dezső, gróf Teleki Sándor, báró Podmaniczky Gyula, Békási Sacelláry György, gróf Széchenyi Aladár, Szász Károly, Földváry Miklós, özvegy báró Eötvös Józsefné, gróf Apponyi Albert, dr. Csiky Kálmán, Bauer Antal, Lónyay Sándor, Justh Ferencz, Báró Bors Frigyes, Szőts Farkas.

A képviselőház folyosóján élénk részvéttel tágyalták a Tisza Kálmán betegségéről elterjedt hireket. A kormányelnök háromszor is kérdezősködött a beteg hogyléte felől.

Délben érkezett Budapestre a beteg vejének, báró *Radvánszkynak* két fia és gróf Tisza István fia, a ki Debreczenben jár iskolába. Mind a hárman haldokló nagyatyjuk közelében tartózkodnak.

Janny tanár tizenkettő után ismét meglátogatta a beteget.

Tisza állapota délután.

5 óra 20 percz.

Budapest, márcz. 22. (Saj. tud. táv.) Tisza Kálmán délután ujból eszméletre tért s tört hangon, szaggatottan rebegte, *Istenem! Istenem!*

Tisza István fölhasználta a pillanatot s igyekezett atyjával megértetni, hogy Ő Felsége személyesen tudakolta hogylétét. A beteg szemei felvillantak s a meghatottságtól könyező szemmel rebegte: *Köszönöm, nagyon köszönöm.*

Rövid ideig volt még eszméletnél s azután ujból erőt vett rajta az agonia. Ez idő szerint állapota egyformán válságos.

Éjjel 1 óra.

Budapest, márcz. 22. (Saj. tud. táv.) A végső agonia beállott. Orvosai konstatálták, hogy bajosan éri meg reggelt. Az egész család a nagy beteg ágya körül kétségbe esve sir.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az utcza pora.

Irta: **Quida.**

Az anyjuk meghalt.

Tizenkét, illetve tiz évesek voltak; Priscának és Petronillának hivták őket. Ha nem lettek volna olyan nagyon szurtosak és soványak és bőrük nem lett volna annyira napbarnitott és mosdatlan, szépek lettek volna. Szemük nagy volt s ha nem telt meg könyüvel, ragyogott mint a középkori, régi utczákban az oltárszekrény és tabernaculum előtt az égő lámpás. Anyjukat szerették, avval az önző, öntudatlan szeretettel, mely összesége mindannak, a miben az édesanya részesül. Ő volt nekik mindenük. Olybá nézték, mint egy istenséget, a mely mindent adott nekik: táplálékot és segitséget, szóval minden jót, a miben valaha részük volt. Néha bementek vele a városba virágot árulni, de rendesen ott hagyta őket a kunyhóban, mert az ut hosszu volt és az utczákon a tolongás veszélyes; és hogyan lesték olyankor, midőn a nap lement a nagy domb mögött, mely a messze távolban sötéten emelkedett a láthatár fölé! Hogy futottak elébe! Milyen boldogok voltak, ha látták visszatérni a gyepen át a késő estei fényben — egy szegényes, poros, rongyos, fáradt alakot, a ki nekik olyan drága hirnöke volt az evésnek, az örömnek, a bátorságnak. Mert ha egyedül voltak, féltek.

Ott búsultak és jajgattak mellette a gyermekek éjjel-nappal; és midőn másnap hajnalodott, az idősebb Prisca igy szólt testvéréhez:

— Nincsen semmi enni valónk!

Elfogyasztották már azt a kevés fekete kenyeret és hideg kukoriczaleves maradékot; egyebök nem volt.

Petronilla csak zokogott.

— Rossz az, nem enni! — sóhajtá Prisca.

— Bizony rossz — nyögte Petronilla, mialatt ide-oda himbálózott a padlón. Nem volt valami okos gyermek. Csak azt hajtotta, a mit a nénje beszélt.

— Mennünk kell — szólt és előszedte a nádfonatu kosarakat és a késeket és mindegyikből adott egyet a hugának. Visszanézett az édes anyjára, a ki ott feküdt a leveles ágyon; annak sejtelme, hogy azt valahol, valamiképen a földbe kellene tenni, szaladt át az agyán, de az a sejtés is csak homályos volt, bizonytalan; nem is követte tovább azt a gondolatot. Senki sem nyulhat hozzá ahhoz a testhez, a mig vissza nem jöttek, mert senki nem járt erre, azokat a vadászokat kivéve és néha-néha a távolban, egy pásztornak vagy lovas bivalyhajcsárnak az alakja rajzolódott bele, sötét körvonalakban, a világosságba.

Tavaszi divat tudósitás!

Tisztelettel értesitjük igen tisztelt vevőinket és a n. é. közönséget, hogy **legujabb divatu**

URI- és FIU KALAPOK,
Budapesti és Carlsbadi
kézimunka készitésü czipőink,

FEHÉR és SZINES INGEK,
KESZTYŰ és NYAKKENDŐ
UJDONSÁGAINK

A TAVASZI IDÉNYRE MÁR MEGÉRKEZTEK!

Eredeti Párizsi Női Övek és Londoni Nyakkendő különlegességek **minta darabja** saját árban kaphatók.

Figyelmes kiszolgálásról és **szigoru olcsó árakról** biztositva, kérjük becses látogatásukat.

Teljes tisztelettel
FÁBRY TESTVÉREK.

(85) 6—10

Telefon szám 76.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 22.

Gróf *Apponyi* Albert elnök megnyitja az ülést.

Azután felolvasták az összeférhetlenségi zsürinek *Benke* Gyula képviselő ügyében tegnap hozott határozatát.

Elnök bemutatta Benke Gyula levelét, a mely szerint *Benke* bejelentette, hogy képviselői ***mandátumáról lemond***. Az uj választás iránti intézkedés megtétetik.

Ezután a kereskedelemügyi költségvetés következett.

Az ipargróf az önálló vámterület mellett.

A vita első szónoka

Zichy Jenő gróf volt. Beszéde elején általánosan foglalkozik kereskedelmi és ipari viszonyainkkal. Nagy küzdelembe kerül az, mig ezeken segiteni lehetne. Horánszky épugy belefog fáradni a küzdelembe, mint elődje Hegedüs, mert be fogja látni, hogy ipart, kereskedelmet fejleszteni ***önálló vámterület nélkül nem lehet.*** (Zajos helyeslés és taps a szélsőbalon). Ez a tény igazi állapota. (Helyeslés a balon).

Nagy Ferencz államtitkár: Helyes!

Zichy: Olyan gyárakat kell teremteni, mely hazánk nyersterményeit feldolgozzák. Hazánk is ugyanolyan hibát követett el, mint Franczia-, vagy Angolország. A gyárakat mind a fővárosba concentrálta. Hát ez nem helyes. A gyárakat ***deczentralizálni kell***. Vannak nekünk erre városaink, ott vannak ***Nagyvárad***, Kolozsvár, Arad, Szeged. Es ha ezt megteszik, akkor bizonyára fel fog virágozni a gyáripar. (Helyeslés a balon és szélsőbalon).

Az iparosoknál emelni kell a szakképzettséget is.

Azután a terményeink és áruink ki- és bevitelével foglalkozik s arra a conclusióra jut, hogy ez nem egészséges állapot. Kéri a minisztert és miniszterelnököt, hogy gazdasági megszilárdulásunkat segitse elő, mert különben az ország koldusbotra jut. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Az első támadás.

Csávolszky Lajos különösnek tartja, hogy a miniszter éppen a költségvetés előtt hagyja itt tárczáját. Miért hagyta ott állását a miniszter éppen a felelősség beváltása előtt? Talán ellentétbe jött a kabinettel s magával annak fejével? Helyes, de mik voltak ama ellentétek? Ezt nekünk tudnunk kell. Birálja Hegedüs legutolsó beszédét s komikusnaktartja az abban előforduló sok szenvedéseket. Az uj kereskedelemügyi miniszter tegnap mutatkozott be. Hát az egyéni fogyatkozás soha nagyobb meztelenségben nem tünt elő, mint ő nála.

Csávolszky ezután a miniszteriumról szól. A miniszterium csak ***zsoldosok kaszárnyája***.

Elnök csenget. (Zaj a szélsőbalon).

Rátkay László: Mi ez? Hymnuszokat zengjünk?

Csávolszky. Horánszky kifáradt a politikában, nem kell ***éhes gebeként*** a kormányba állnia, hogy azt tolja. (Zaj.)

Biró Lajos: Rendre! Rendre!

(Apponyi a gyorsiróktól felkéri a jegyzeteket.)

Csávolszky: Apponyit dicséri mint államférfit, de Horánszky nem érdemli.

A költségvetést nem fogadja el.

Molnár József a székely nép sorsával foglalkozik. E népre minden tekintetben sulyos terhek nehezednek. Kéri a kormányt, forditson nagyobb gondot a székelységre.

A költségvetést elfogadja.

Az ipartörvény revisiója.

Major Ferencz a kisiparos osztálylyal foglalkozik. A kormány nem védi meg őket eléggé. Pedig a kisiparosok és kisipar felsegélyezése nemzeti törekvés kell hogy legyen. A kisiparosoknak önmagukban kell, megtalálniok a védelmet minden ellen s ezért bizonyos jogokkal kell őket felruháznunk. Követeli a kisipar törvény revisióját s elvárja a minisztertől, hogy azt mielőbb be fogja terjeszteni.

Nincs megelégedve az ipari oktatással. Bizonyos szertelenségek mutatkoznak ott. Ezért van az, hogy nálunk oly kevés a képzett iparos (Ugy van! Ugy van!) és iparosnak leginkább az megy, ki az elemi iskolát sem képes elvégezni. De nem sok jót mondhat a kereskedelmi nevelésről sem. Ott is mutatkozik bizonyos rendszertelenség Ezután a szabad ipartörvény revisióját sürgeti.

A vasuti kérdésnél is elitéli a kormány eljárását. A viczinálisok sok községet és várost juttattak tönkre. A viczinális hajsza mivel sem törődik, melyet leginkább mutat az, hogy az utak a megyében igen meg vannak terhelve. Kivánatos, hogy mielőbb a Ház elé kerüljön a viczinális törvény revisiója. Hazánkban azért nem fejlődtek a viziutak, mert a nemzet erejét a viczinálisok tartották fogva. A bosnyák vasutakról szólva, azokat politikailag tartja fontosaknak. A bosnyák vasutakkal közvetlen összeköttetést nyerünk Maczedóniával s a tengerrel.

Németország ez előnyös helyzetet régen kihasználta volna már, mi azonban az okkupáczió óta csak annyira tudtunk haladni, hogy csak keskeny vágányu vasutat tudtunk épiteni oda.

Tudomása van arról, hogy néhány év előtt a magyar állam megkisérelte széles vágányt épiteni ott, de ennek utját állták Ausztriában. (Zaj a szélsőbalon.)

Öt percz szünet.

Szünet után:

Major Ferencz folytatta beszédét a hajózásról.

Major után

Széll Kálmán emelkedett szólásra. A Kossuth-pártnak az önálló vámterületet sürgető határozati javaslatát nem fogadja el. Nézete szerint a sürgetésnek ideje még nem érkezett el.

A határozati javaslatot nagy többséggel elvetik.

A kereskedelemügyi költségvetést általánosságban elfogadják.

A villamos vasut ügye.

— Értekezlet a városházán. —

Szinte restelkedve irjuk le a fenti czimet, mert már oly régen tart a huza-vona a nagyváradi villamos vasut ügyében.

A közuti vasuttársaság orránál fogva vezeti a várost. A legujabb kerékkötő az a kivánsága a közuti vasutnak, hogy a város adja részükre a villamos áramot, még pedig önköltségen.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága azonban aligha lesz balek, mert ha már nagy áldozatot hoz, nem engedi át annak minden előnyét a közuti vasutnak.

A városházán tegnap értekezlet volt a következő lefolyással:

Jelen voltak:

Rimler Károly polgármester, elnök, Bordé Ferencz előadó, Bozóky Béla, Farkas Izidor, Orley Kálmán, dr. Berkovits Ferencz, Tichy Gyula, Mihelfy Adolf, Sztarill Ferencz, Busch Dávid, dr. Friedländer Samu, Komlóssy József, dr. Hoványi Géza, dr. Károly Irén, dr. Sonnenfeld Zsigmond, dr. Moskovits József, Ragány János, Halász Lajos, dr. Várady Zsigmond, Lovas Zsigmond, Szählender Károly, Wolf M. mérnök.

— Gyere! — szólt Petronillának; — ha várunk, a naptól elhervadnak a virágok.

Nagyon kora reggel volt és hideg. A novemberi napfelkelte sötét róz-aszinü és égő piros szine izzott délkeleten. Nehéz fehér dér este meg a füvet. Amonnan a hegyekről harang szava kongott át; édes, távoli, földöntuli hangok.

Másfél órai járás után átmentek a Nomentano-hidon és a Porta-Pia előtt voltak, a hol a fináncz annyira el voltak foglalva, hogy a gyermekek a sokaságban és tolongásban észrevétlenül átsuhanhattak és kikérdezés nélkül mehettek be a városba.

Petronilla szerette volna nézni a gyönyörü boltokat, melyek telvék gazdagsággal, ragyogással. O már elfelejtette az anyját; a hosszu, keskeny, zsufolt utczák büvös szinei és tündöklése megigézték.

— *O bello*! — suttogá minden lépésnél. — *O bello*!

Prisca haragosan vonszolta tovább.

— Nem érünk ma haza, — mondá szorongva, mert egyedül hagyni a holt anyját egész éjjelen át, rettentő gondolt volt rá nézve.

Prisca, a ki tudatában volt a veszélynek, a melyben forogtak, hogy t. i. éhen halhatnak, szorosan magához vonta Petronillát karjánál fogva és huzta és egy bolt felé, mely tele volt virággal, olyan virágokkal, a minőket még sohasem látott: skarlátpiros, aranysárga és fehér orchideákkal, minden szinü és nagyságu rózsákkal, tubarózsák hosszu, hófehér, királyi pálczájával és mind a többi kierőszakolt virágával a meleg és pálmaházaknak; lótusz-virágokkal és liliomokkal és mindezek közt zöld mohába ágyalt apró szökőkutak játszottak.

— Megvenné ezeket? — kérdé félénken és feltartotta kosarát.

Az üzletben lévő egyik ember kitolta ő, az utczára.

— Ugyan, minek jössz ide avval a száraz gazzal, bemocskodni a mi padlónkat? — szólt mérgesen. Mit is törődött volna ő az efféle vadóczokkal, mint a milyenek ezek a gyermekek és ezek a vad virágok? tünődött Prisca és félve nézett reájuk. Hervadtak voltak biz azok, mert a Campagnában erősen sütött a nap és ő elfelejtette betakarni az ő virágait. A mint ezt észrevette és a virágkereskedés ajtaján kifelé botorkált, annyira részvétkeltő volt arczán a bánat, hogy egy hölgy, a ki éppen hintajából kiszállt, megindult rajta.

— Szegény kis leányok, mondá szeliden, — kinyitotta erszényét, egy frankot adott Priscának és azután belépett a virágosboltba, a nélkül, hogy tovább törődött volna velük. Mindkét gyermeknek a szeme ragyogott a csodálkozástól és az elragadtatástól. Felismerték a kapott pénznek értékét és nekik egy frank vagyont jelentett.

— Koldulni? — szólalt meg egy szigoru hang mögöttük és egy kemény kéz megragadta Prisca vállát, mialatt egy másik kéznek az ujjai elkapták a kis bankót. Két városi rendőr volt, a ki végig ment a Corsón.

— Nem koldultam, ő adta nekem, — kiáltá Prisca. Ösztönszerüleg karjaiba kapta a testvérét és a kosár ezalatt legurult a kövezetre.

— Nincs engedélyetek, — mondá a rendőr szorosan fogva őt. A gyermekek nem is tudták, hogy az mit jelent.

— Piszkos kölykei! Vidd őket a Questurába, — szólt pajtásának az öregebb rendőr. — Tegnap is ott láttam őket a Pincion, a mint az idegenek körül lábatlankodtak.

— Anya meghalt tegnap, — sikoltá Prisca. — Mi vele voltunk. Adja ide a pénzemet, vissza akarok menni!

De a rendőrök oda sem hallgattak; a hölgy, a ki közbeléphetett és megszabadithatta volna őket, nem vette észre ezt a jelenetet; el volt foglalva virágdiszek megrendelésével. Többen, a kik éppen arra mentek, látták és sajnálkoztak rajtok, mint a hogy sajnálkoznak, mikor egy kutyát fog el a peczér. De egyik sem mert beleavatkozni. Megállitani a rendőrséget az ő szent hivatásában nagyon alkalmas arra, hogy a meggondolatlanul közbelépő épp olyan bajba keveredjék, mint az, a kit megsajnált.

A gyermekek elfogatása egy pillanat müve volt; kezeiket megkötözték és gyámoltalan

Rimler Károly polgármester előadta, hogy a gőzmozdonyu közuti vasut kérte a várost, hogy a vasut részére a szükséges áramot szolgáltassa. A szóbeli tárgyalások eredményre nem vezettek, mig utóbb a közuti vasuttársaság irásba foglalta kérelmét a feltételekkel.

A beadványt felolvasták. E szerint a város adja a vasutnak az áramot, nyereszkedés nélkül. A többlet tőke befektetést is kárpótolja. Az elfogyasztott árammennyiség arányában járul a kamat és törlesztéshez, a tisztitó és fütőanyag, a karban tartás és a személyzeti kiadáshoz. Ha megállapodásra tud jutni a várossal, azonnal lefizeti a 252,000 koronát.

Villanyerő a Jádvölgyről.

Rimler Károly bejelenti, hogy a *Schuckert*-czég megbizottja járt nála s kijelentette, hogy a *Jádvölgyön* berendeznek villanytelepet s a világitás és más czélra szükséges villanyerőt készek szolgáltatni. Aprilis hó 2-án igen előnyös ajánlat beadását igérte. Jóllehet, hogy még csupán szóval terjesztette elő ezeket a czég megbizottja, kötelességének vélte, hogy ezt bejelentse az értekezletnek. Az ápril 2-iki ajánlat komolyságának biztositásaul 100,000 koronát letétbe helyeznek.

Dr. *Sarkadi* Lajos az iránt intézett kérdést, hogy a közuti vasut ujabb beadványával lemondott-e egyuttal az ipari czélokra biztositott áramszolgáltatási jogról?

Dr. *Várady* Zsigmond egy más kérdést vet fel. Teljes őszinte felvilágositást kér arra, hogy a villamos vasut épitésének ügye miként van? Általános a feltevés, hogy a közuti vasut gördit mindig ujabb és ujabb akadályokat a vasut létesitése elé.

Rimler Károly megadja a választ. A miniszter leküldte a közuti beadványát, hogy vegye figyelembe a törvényhatóság a közös villamos telep előnyeit. A közgyülés azonban kimondotta, hogy nem komplikálja a világitás ügyét. Ezen közgyülési határozatot a közuti vasut megfelebbezte.

Mihelfy Adolf azt kéri kimondani, hogy elvileg mondják ki, miszerint a város önköltségén szállitja a villamosnak az áramot. Még az sincs eldöntve, hogy villany vagy gáz lesz-e? A telep egy részének kiépitéséhez előlegezze az összeget a közuti vasut.

Dr. *Friedländer* Samu az alapelvek szigoru megtartását hangsulyozza. A gázvilágitáson már tul vagyunk. A miniszter azt hangsulyozza, hogy a közös telep előnyeiből ugy a város, mint a közuti vegye ki a részét. A közuti vasuttársaság azonban egészen a maga részére akarja lefoglalni az összes előnyöket. Nyilt kijelentést kiván arra, hogy mit akar a közuti a 252,000 koronával? Mondják ki, hogy a mint az áramszolgáltatásra megkötik a szerződést, azonnal a város tulajdonába megy át a 252,000 korona.

Urbán, a közuti vasut igazgatója ezen utóbbi inditványt elfogadja.

Dr. *Berkovits* Ferencz kijelenti, hogy ez ujabb beadvány elfogadása esetén az ipari czélokra szükséges áramszolgáltatás joga megszünik. Az engedélyt azért nem adták ki, mert sokkal nagyobb áldozatot követeltek a vállalkozóktól. Az önköltség kiszámitását bizzák szakértőkre.

Dr. *Károly* Irén szükségesnek tartja, hogy a vasut által fogyasztandó áram maximumát, minimumát, évszak szerint, az ingadozást, — mert csak igy lehet kiszámitani a költséget.

Dr. *Várady* Zsigmond érthetetlennek találja, hogy akkor határozzon egy kérdésben a bizottság, a mikor az felebbezés alatt áll.

Halász Lajos a kérdést első sorban gazdasági kérdésnek tekinti és a vasutnak csak abban az esetben hajlandó energiát adni, ha a közuti vasut tényleges részt vesz a fogyasztás arányában a telep amortizációjában. Ha azonban a közuti vasut ez elől kitér és olyan kulcsot proponál, a mely a városra hátrányosabb, a leghatározottabban ellenzi, mert igazságtalannak tartja, hogy a telep felállitásának költségét minden polgár fizesse adóban, csak az ne fizesse, aki maga háromszor annyit fogyaszt, mint az egész város.

Dr. *Sarkadi* Lajos bizonyos recompenzációt kivánna a közuti társulattól. A városnak nem szabad a villamos vasuton nyereszkednie, de viszont a vasut is fogadjon el többet az amortizációból.

Ragány János hangsulyozza, hogy a város érdeke is, hogy a vasut mielőbb üzembe jöjjön. Az amortizációhoz arányosan járuljon a közuti vasut, az üzemköltségeknél pedig a fogyasztás legyen az irányadó.

Komlóssy József az egységes világitásnak a hive.

Wolf mérnök, a Forgalmi Banktól, igyekszik kimutatni, hogy a világitásra sokkal drágább a villany előállitása. Ha olyan nagy összeget kivánnak az üzemköltségekhez, akkor inkább a vasut állitana fel gépet.

Bordé Ferencz a szükebb bizottság kiküldését helyesli. A részleteket azok állapitanák meg.

Az értekezlet elfogadta egy szükebb körü bizottság kiküldését; a bizottságot a következőkép állapitották meg: Bordé Ferencz elnök, Busch Dávid, dr. Károly Irén, Lovas Zsigmond, Bozóky Béla, Száhlender Károly, Mihelfy Adolf, Komlóssy József, Dús László és a közuti vasut kiküldöttei.

Ezzel véget ért az értekezlet.

Nagyhét a templomokban.

— A szent szertartások sorrendje. —

A mai nappal veszi kezdetét a r. kath. egyház nagyjelentőségü időszaka: a Nagyhét. Az Isten-ember munkájának szenteljük e hetet s különösen a hét utolsó három napját, melyen az egyház elénk tárja a megváltás nagy munkájának, Krisztus kinszenvedésének történetét, egész a Golgotháig. Ős idők óta »nagy«-nak nevezték a gyászos időszakot s innét van a »Nagycsütörtök«, »Nagypéntek« és »Nagyszombat« elnevezés. A lélek mélyéig meghatók e napokban az egyház szertartásai s odabilincselik a hivők lelkét a Kálvária keresztje alá.

A nagyváradi templomokban a következő sorrendben mennek végbe a nagyheti és husvéti ájtatosságok:

A székesegyházban.

Virágvasárnapján, márczius hó 23-án délelőtt 9 órakor barkaszentelés alatt gregorian ének. Utána körmenet. Passió.

Nagyszerdán, márczius 26-án. D. u. 3 órakor énekes officium, lamentáczió és »Miserere« férfikar, melyet a papnövendékek énekkara ad elő.

Nagycsütörtökön, márczius 27-én D. e. 9 órakor nagy mise, mely alatt krizmát és olajat szentelnek.

A szertartás végén *Radnai* Farkas felsz. püspök megmossa 12 szegénynek a lábát. — D. u. 3 órakor lamentáczió, zörgő vecsernye.

Nagypénteken márczius 28-án. D. e. 9 órakor kezdődik az u. n. »csonka mise«. Passió, mint Virágvasárnapján.

A szent beszédet *Halász* Gyula szem. lelkigazgató mondja. — D. u. 3 órakor lamentá-

---

testüket rugták és lökték egy meliék-utcza felé.

— Anyám! anyám! anyám! — kiálták mindketten, mintha az a szegény, merev test, a mely ott van kiteritve a lombágyon, meghallhatná és felkelhetne.

Egy fehérhaju, öreg pap, kopottas, vékony, hosszu kabátban, éppen kijött egy kapuból. Kis habozás után félénken kérdé, hogy mit vétettek ezek a gyermekek?

— Koldultak és uri embereknek alkalmatlankodtak, — felelé kurtán és mogorván a rendőr.

— Nagyon fiatalok és nagyon szegények,— mondá az öreg pap.

— Tisztelendő ur jobban tenné, ha nem ártaná magát a dologba, — mondá nyomatékkal a rendőr és ellökte mellőle a gyermekeket. — Meg kell tisztitani az utczákat az ilyen söpredéktől — mondá pöffeszkedve. — Erre nézve szigoru utasitásaink vannak.

A rendőr kezének erős fogása alatt és a kardlapozástól való félelmében, Prisca és Petronilla káprázó szemekkel botorkáltak előre. Már nem is sirtak; meg sem mertek már mukkanni; nem tudták, hová mennek, mi lesz a sorsuk, épp olyan kevéssé, mint az a szegény kis kutyakölyök, a mikor hurkot vetve a nyakába, végig vonszolják az utczán. Esni kezdett az eső és megnedvesitette fedetlen fejüket és nyirkos, hideg rongyaikat odatapasztotta a testükhöz. A rendőr szidta őket, mert az eső-cseppek átszivárogtak a gallérján és csiklandozták a nyakát. Nógatva előre lökte őket, mig elérték a rendőr-állomást, és itt minden magyarázat és irgalom nélkül, betaszitották őket a zárkába, a mely az ilyen bünösök részére volt szánva. Jámbor, vén csavargók és fiatal gyermekek, össze-vissza tolvajokkal és mindenféle gonosztevőkkel ugy össze voltak itt vegyitve, mint mikor az utczaseprő rakásra hordja az utcza porát.

Abban a homályos, szürke világitásban, mely a hajnallal bejött a folyosóról: az öreg asszonynak piszkos rongyaiba burkolt alakja; a fiatal embernek bamba, ijedt arcza; a tolvajnak elvadult külseje és bűzös ruhái; a zárka mocskos padlója és komor, sivár falai még gyülöletesebb látványt nyujtottak. Egyik gyermek sem mert felpillantani; ott kuporodtak egymás mellett s eltakarták szemüket. Még mind azt hitték, hogy egy vagy más uton az ő édes anyjuk fel kel és a segitségükre jön.

Egymásután vezették ki az őrök a másik hármat, és egyikök sem tért vissza. Az ajtó lakattal és reteszszel volt elzárva, az ablakon erős vasrács. Prisca elméjén a szökésnek homályos gondolata nyilalt át, mely határozatlanul kavargott rettegésének dermesztő sulya alatt. De annyi eszmélete még maradt, hogy fölérje ésszel e vállalkozás lehetetlen voltát.

— Itt fognak minket felejteni és meg fogunk halni! — gondolá magában. Talán nem is volna olyan nagy baj. Csak a tömlöcztartók adnának valamit enni a hugának!

Petronilla egyre azt mormogta:

— Anyám, anyám! Hol a kenyér? — Mert az anyjuk gyakran járt körül üres gyomorral, de a gyermekeknek, mikor felébredtek, mindig adott egy jó nagy karéj kenyeret.

Késő délelőtt volt, mikor eljöttek értük azok, a kik a többiekért is jöttek volt.

— Keljetek fel, — kiáltott az őr és megrugta őket.

Legjobb
Legszebb
Legolcsóbb

férfi, női és gyermek *czipők*, legujabb divatu *férfi kalapok* és *fehérnemüek* beszerzésére ajánljuk a már eddig is jó hirnévnek örvendő

Reichard áruháza czéget,
Fő-utczán.

Telefon sz. 207.

czió. Este 7 órakor szentségbetétel, mely alatt a növendékpapok énekkara a »Populo meus«-t énekli.

Nagyszombaton, márczius 29-én. Reggel 7 órakor tüz-, husvéti gyertya és keresztviz szentelés, 9 órakor nagy mise. Délután 6 órakor a a feltámadási szent szertartás.

Husvét vasárnapján. D. e 9 órakor ünnepélyes nagy misét mond Ő Eminenciája. A evangeliumkor *Palotay* László pápai praelatus tart ünnepi szent beszédet.

Várad-Velenczén.

Virágvasárnap, az ájtatosság reggel 9 órakor veszi kezdetét barkaszenteléssel, utána sz. mise, mely alatt a passió éneltetik.

Nagyszerdán, d. u. 3 órakor lamentáczió.

Nagycsütörtökön, reggel 9 órakor szentmise, délután 3 órakor lamentáczió.

Nagypénteken, reggel 9 órakor veszi kezdetét az ájtatosság passióval és az Urkoporsóban a legmélt. Oltáriszentség kitétele után sz. beszéd, melyet *Gábriely* Lajos plebános tart.

Nagyszombaton, reggel 7 órakor szentségkitétel, után tüz-, husvéttyertya- és keresztkutszentelés. Ezt követi 9 órakor énekes szent mise. Este 6 órakor feltámadás.

Husvét vasárnapján, reggel 7 órakor csendes mise s *Gábriely* Lajos plebános predikál. 3 órakor vecsernye.

Husvét hétfőn, 10 órakor énekes szent mise, d. u. 3 órakor vecsernye.

V.-Olasziban a premontrei templomban.

Virágvasárnap, 7 órakor csendes mise, 9 órakor barkaszentelés, körmenet, utána ünnepélyes mise, mely alatt »Urunk kinszenvedésének története« magyarul éneklik a kántor, néptanitók és mükedvelőkből alakult énekkar.

Nagyszerdán d. u. 3 órakor »Jeremiás siralmai.«

Nagycsütörtökön d. e. 9 órakor nagymise, d. u. 3 órakor »Jeremiás siralmai.«

Nagypénteken d. e. 9 órakor »előszentelt mise«, alatta »Urunk kinszenvedésének története« magyarul, utánna sz. beszéd. Délután 3 órakor, ha az idő kedvező lesz, körmenet vezettetik a Kálváriára, hol sz. beszédet tart *Kovács* József s. lelkész. Kedvezőtlen idő esetén a processió elmarad és a sz. beszéd a templomban tartatik meg, utánna »Jeremiás siralmai.«

Nagyszombaton reggel fél 7 órakor tüz-, husvéti gyertya és keresztkut szentelés, azután nagy mise. Este fél 8 órakor feltámadási körmenet, tartja segédlettel *Dencs* János esperes.

Husvét vasárnapján 7 órakor csendes, 9 órakor énekes, fél 12 órakor csendes misék mondatnak, délután 3 órakor ünnepélyes vecsernye.

Husvét hétfőjén 7 órakor csendes, 9 órakor ünnepélyes sz. mise, ezután sz. beszédet tart *Serly* s. lelkész, fél 12 órakor csendes mise, délután 3 órakor vecsernye.

Várad-Ujvároson.

Virágvasárnap délelőtt 9 órakor a sz. mise előtt barka szentelés. Körmenet után nagy énekes sz. mise, az evangelium előtt megkezdődik az ugynevezett passió-éneklés, előadja a kir. kath. tanitóképezde énekkara.

Nagyszerdán délután 3 órakor kezdetét veszi a Jeremiás próféta siralmainak éneklése (lamentáczió) előadja szintén a kir. kath. tanitóképezte énekkara.

Nagycsütörtökön délelőtt 9 órakor énekes sz. mise, utánna oltár-fosztás, délután 3 órakor Jeremiás próféta siralmainak éneklése.

Nagypénteken délelőtt 9 órakor lesz az u. n. »előszentelt« mise, alatta énekeltetik a passió. Kezdetét fogja venni a keresztcsókolás a sz. sirban. Sz. mise után *Pálffy* Béla főreálisk. hittanár predikál. Délután 3 órakor ismét Jeremiás próféta siralmainak éneklése. Este 7 órakor szentség bevétel.

Nagyszombaton reggel 7 órakor szentség kitétel a sz. sirba. 8 órakor tüz-, gyertya és keresztkutszentelés. 9 órakor nagy énekes sz. mise. Este 7 órakor ünnepélyes feltámadási körmenet.

Husvét vasárnapján reggel 9 órakor dr. *Vucskics* Gyula plebános szent beszédet mond s utána ünnepélyes szent mise. Délután vecsernye.

Husvét hétfőn reggel 9 órakor *Kampell* József s. lelkész predikál, utánna szent mise s délután litánia.

*

A többi templomokban Nagyszombaton a következő időben megy végbe a Feltámadási ünnepély:

Az irgalmas rend templomában délután 4 órakor.

A kapuczinus rend templomában délután 6 órakor.

TAJÉKOZTATÓ.

Márczius 23. A biharmegyei nőegylet közgyülése.
Márcz. 24—26. Sorozás Nagyváradon.

Ápr. 6. Kath. Szabad Liczeum matinéja a főgimnázium disztermében d e. 11 órakor.
Apr. 19. Kath. Szabad Liczeum zárünnepélye.

UJDONSAGOK.

—

Évnegyed kezdetén.

Mikor estefelé a szerkesztőségben összegyül az a kis gárda, a mely a *Tiszántúl* zászlaja alatt küzd a magyar nemzeti megizmosodásért, a keresztény igazságokért, a tiszta hamisitatlan magyaros szellemért, akárhányszor kétkedve vesszük kezünkbe a tollat.

Lesz-e gyümölcse fáradozásainknak? Fogjuk-e valaha eredményét látni annak a sok legyőzött nehézségnek, visszavert támadásnak, a melyet a *Tiszántúl* eddigi fennállása alatt csaknem szakadatlanul följegyezhettünk lapunk történetébe?

Nehéz a helyzetünk. Magyarország keleti részén egyetlen napilap a *Tiszántúl*, a mely az ősi erények nyomán követeli a haladást. Nem imádunk idegen bálványokat, nem keressük eszményképeinket külföldről vámmentesen behozott vagy alattomban becsempészett hazug jelszavakban. Azt akarjuk, hogy a magyar nemzeti szellem fejlődő fája hazai talajba ereszsze gyökereit és magyar erőből nőjjön nagygyá. Azt akarjuk, hogy ez az ország ***magyar*** legyen s mert a magyarság sorsát a történelem igazságos biráskodása szerint elválaszthatlannak látjuk a kereszténységtől, minden erőnkkel oda törekszünk, hogy — a jogegyenlőség nagy elvének sértetlen fenntartásával — az ország ***keresztény*** jellege, a társadalom keresztény szelleme erősödjék, mert kétségtelen, hogy ezzel a haza erősödik.

Természetes, hogy a mai kozmopolita áramlattal ellentétbe kerültünk ezekkel az elveinkkel. De mikor közel voltunk a csüggedéshez, visszaadta erőnket, lelkesedésünket — a közönség.

Belátta Nagyvárad és Biharmegye közönsége, hogy elveink tiszták, küzdelmünk céltudatos és méltó a pártolásra. Mellénk állt tehát akkor, mikor legelhagyottabbnak éreztük magunkat — és annyi akadály után ma a *Tiszántúl* nyolczadik évfolyamát futja.

Az uj évnegyed előtt is bizalommal fordulunk a közönséghez, kérve továbbra is támogatását. Viszonzásul azt igérhetjük, hogy eddigi elveinkhez ezentul is hívek maradunk. A *Ti-*

Mikor a biztos elé hozták a két gyermeket, az némi részvéttel nézte őket. Olyan nyomorult két kis cseppség voltak ők ahhoz, hogy a törvényt megsértsék. De meghallgatta a rendőrök előadását, a kik kijelentették, hogy látták, a mint ez a két kis csavargó megállitott embereket a járdán és a kocsikban, és látták, hogy koldultak és kaptak is pénzt. Midőn nevüket és tartózkodási helyüket kérdezték, makacsul hallgattak. A megelőző napon három órakor délután tartóztatták le őket; régi és javithatatlan gonosztevők, a kiket makacsságukról jól ismer a rendőrség. Legalább igy mondták a vádlóik.

— Nagyon fiatalok, — vélte a rendőrbiztos; — ám ha makacsok . . .

Azután maga vallatta őket.

— Hol laktok?

— A kunyhóban, — mondá Prisca halkan.

— Hol az anyátok?

— A kunyhóban.

— Hol van az a kunyhó?

Prisca nem felelt, mert maga sem tudta.

— A neveteket, korotokat? — folytatá a biztos.

Prisca nem válaszolt.

— Keressétek meg az anyát, — mondá a biztos a rendőröknek, — az inkább hibás, mint ezek itt.

— Hol van az anyátok? — kérdé a rendőr, és vállánál fogva megrázta Priscát.

— Meghalt . . . meghalt, — mondá a gyermek.

— De ha azt mondod, hogy a kunyhóban van?

— A kunyhóban van.

— És hol van az?

Prisca olyan mozdulatot tett a kezével, a melylyel valami végtelen távolt akart jelezni.

— Hisz ezek hülyék, — mondá a rendőrbiztos, — vagy tettetik a hülyeséget. Nagyon aprók és nagyon szánalmasak. Küldjétek ki őket a városból. A Campagnáról jönnek, ezt világosan észrevenni rajuk.

Egy egész csomó ilyenfajta gyermek volt a fogházakban és javitó-intézetekben, mióta a csavargás elleni uj törvény életbe lépett. A biztos nem akarta szaporitani azoknak számát evvel a két boldogtalan kis teremtéssel is.

— Mehettek, — mondá a gyermekeknek. — Ez egyszer nem akarlak a törvényszék elé küldeni. De ha még egyszer Rómában érnek benneteket, számotokra nincs kegyelem.

— Nem elég buzgó hivatalnok, — gondolá magában egy, a biztos széke mögött álló őrmester, és egy titkos feljelentést tervezett nagyon is elnéző főnöke ellen.

— Vezessétek ki őket! Vigyétek az utczára! — mondá türelmetlenül a derék rendőrbiztos. Sajnálta ezeket az elhagyatott, ostoba, gazdátlan kis jószágokat, és nem merte mutatni a körülötte levő argus-szemü hivatalnokok és alattvalók miatt. Egy kis apró pénzt is szeretett volna adni nekik; de nem volt bátorsága biztatni őket a koldulásra ennyi szabadalmazott kémnek a szeme láttára.

A gyermekeket kitolták a szobából és végig néhány folyosón, mig aztán a bejáró kapun át kilökték őket az utczára. Itt a rendőr még egyet rázott, egyet ütött rajtuk . . .

— Pusztuljatok a városból, és be ne tegyétek ide többé a lábatokat, — kiáltá utánok búcsuképen.

Ok a Porta Piánál jöttek be; de a Questura, a honnan kiüzték őket, a Via di Arancióban volt, a Corsótól nyugatra és őket egy mellékutczába nyiló kapun át eresztették szélnek. Itt még kevésbé tudta, merre forduljon és mitévő legyen, akár az eltévedt kutya. De üzve a parancstól, mely belévette magát elhomályosult elméjébe, hogy t. i. azonnal hagyja el a várost, különben visszahurczolják őket a fogságba; Prisca, minden tagjában remegve bátorságot vett magának megállani egy öreg gesztenyés mellett és halkan mondani:

— A kapu! Merre van a kapu?

— Micsoda kapu? — kérdé az.

— A kapu! — ismétlé Prisca.

Az ember balfelé mutatott.

— A Porta del Popolo amott van. Azt keresitek? Vagy talán a Salarát? — kérdé a barátságos öreg ember.

— Nem, — mondá Prisca. Azután keres-

szántúl marad az a következetes, magyaros, elvhü és jól informált lap, a minőnek eddig a közönség megismerte és megszerette.

S hogy a prózai oldalát is megemlitsük a dolognak, lapunk előfizetési ára a következő:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — **16** kor.
Negyedévre — — — — **4** »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — **20** kor.
Negyedévre — — — — **5** »

Vidékre postán szállitva:

Egész évre — — — — **24** kor.
Negyedévre — — — — **6** »

A »TISZÁNTÚL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy előfizetéseiket hozzánk juttatni sziveskedjenek.

* **Hosanna! Hosanna!** A nagy tragédia időszakát megelőző vasárnap, ma, ezen üdvszóval telnek be a templomok szerte a világon, a hol a Megváltó uralja a sziveket. Emlékeztet ez arra a napra, amidőn az Üdvözitő Jeruzsálembe ment s az üdvözlő nép ujongva fogadta, pálmát és zöldágakat hintett utjába. Ezért az egyház Virágvasárnapnak is nevezi s a dicső jelenet emlékezetére barkát szentel.

* A tisztikar tisztelgése. Nagyvárad város tisztikara uj főnökünél: *Rimler* Károly polgármesternél testületileg fog tisztelegni, polgármesterré választása alkalmából. A tisztelgés *holnapután*, kedden délelőtt lesz a városháza nagytermében.

* A **Szigligeti-Társaság** felolvasása. Ma délelőtt tartja a Szigligeti-társaság rendes felolvasó ülését, melyet évente *Szigligeti* Ede emlékezetének szentel. A matiné délelőtt 11 órakor a kir. kath. jogakadémia dísztermében tartatik meg a következő müsorral:

1. ***Megnyitó beszéd.*** (Szigligeti Ede és a magyar társadalmi dráma problemája. Tartja: *Rádl* Ödön, a Társaság elnöke.
2. ***Prometheusz.*** (Költemények). Irta: *Sas* Ede, a Társaság rendes tagja. Felolvassa *Nyárai* Antal, a Szigligeti-szinház tagja.
3. ***Szerelem a kulturában.*** Irta és felolvassa: *Huzella* Gyuláné, a Társaság rendes tagja.
4. ***Elbeszélés.*** Irta és felolvassa ***Marton*** Manó, a Társaság rendes tagja.

* **Szent Antal kenyerére.** Csendesen, zajtalanul törli le a szegények fájdalomkönyét a jóságos Szent Antal s kenyeret nyujt az éhezőknek, a jószivek és buzgó hivők által felajánlott fillérekből. A Várad-Olasziban levő Szent Antal-perselybe begyült összegekről a következő számadást kaptuk: ***Számadás*** szt. Antal perselyének bevétele és kiadásairól 1901. évi január 1-től deczember 31-ig. A) Bevétel: 4220 kor. 64 fill. B) Kiadás: a) 126·85 m.-mázsa kenyérre kiadatott: 2833 kor. 20 fill.; b) házi szegények közt kiosztatott: 662 kor. 44 fill.; c) alapitványul elhelyeztetett: 400 kor.; d) maradvány takarékpénztári könyvecskében: 200 kor.; e) Sz. Antal szobrának uj talapzatáért: 53 kor.; f) Templomőrnek havonkint 6 koronával: 72 kor. Összesen: 4220 kor. 64 fillér. A jótékonyság e forrásáért legyen dicsőség a mindenható Istennek, tisztelet szent Antal kedves szentünknek, köszönet és hála irgalmas szivü buzgó jó hiveimnek. Nagyvárad-Olasziban, 1902. márcz. 22-én. ***Dencs*** János, esperes-plébános.

* **Rajzkiállitás.** Az ipariskola téli tanfolyamának, továbbá a segédek tanfolyamának rajzkiállitása valamint a kézügyességi tanfolyam kiállitása f. hó 25-én kedden tartatik meg a polg. isk. I. e. 19 sz. teremben, mely kiállitásokra az iparoktatási bizottság tagjait, a szülőket s általában az érdeklődőket tisztelettel meghivja ***az iparisk. igazgatósága.***

* **Amon Margit** gyásza. A mi kedvencz kis primadonnánkat egymás után érik a sulyos csapások. Még egyik gyászát nem is tette le, már a másik következik. Nagyanyja, özv. *Körfy* Károlyné sz. ***Saly*** Mária tegnap reggel meghalt. Az elhunytat nagyszámu rokonság gyászolja s a haláleset által mélyen sujtott uri családnak számos jó ismerőse osztozik a bánatban. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulirottak fájdalomtól megtört szivvel tudatják ugy a maguk, valamint számos rokon nevében is a felejthetetlen legjobb anya, nagyanya és szépanyának, testvér és rokonnak özv. ***Körfy*** Károlyné, szül. ***Saly*** Mária folyó hó 22-én, reggeli fél 9 órakor életének 74-ik, özvegységének 26-ik évében, rövid szenvedés után történt elhunytát. A kedves halott hült tetemei folyó hó 24-én d. e. 11 órakor fognak Bihar-Diószeg, Egyed-major, a róm kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és az egyed-majori temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig folyó hó 25-én d. e. 10 órakor fog a bihar-diószegi r. kath. plebániai templomban bemutattatni. Bihar-Diószeg, Egyed-major, 1902. márcz. 22. Áldás és béke, poraira!

Körfy Rózsa, férjezett Mészáros Imréné, Körfy Ferencz, Körfy Károly, Körfy Mária férjezett özv. pathi Nagy Kálmánné, Körfy Czenczi férjezett Striss Sándorné, Körfy Ilona férjezett dr. Deme Béláné, gyermekei. Mészáros Mária férjezett Kovács Józsefné, Mészáros Erzsébet férjezett Töpler Györgyné, Mészáros Karola, Körfy Imre, Körfy Dezső, Körfy Jolán, Amon Károly, Amon Margit, pathi Nagy Kálmán, pathi Nagy Lajos, Striss Lajos, Striss Ilona, Striss Gyula unokái. Körfy Józsika, Kovács Imre, Kovács Piroska, Kovács Rózsika, Kovács Tibor, Kovács Sárika, Kovács Mariska, Töpler György, Töpler Sándor, Töpler Erzsike dédunokái. Mészáros Imre, Striss Sándor és dr. Deme Béla vejei, Körfy Ferenczné, Hobfauer Irén, Körfy Károlyné, Reindl Jolán, menyei, Kovács József és Töpler György, unokavők. Saly Pál, Saly Kázmér, Saly Rózsa, Haader Lászlóné, Saly Julia, özv. Tantosy Sándorné, testvérei. Körfy Rudolf sógor.

* **Megijedt a bizonyitványától** A mai naptal kezdetét vette a középiskolai tanulók legnagyobb boldogsága, a szünidő. Nagyon természetes, hogy ez is csak azoknak boldog, kik tanultak s ezeknek munka után édes a pihenés. ***Grünbaum*** Dezső, ***Zala*** Pál kereskedősegéd helyi lakos fia, reáliskola I. o. tanuló azonban 3 szekundát nyert szorgalma jutalmául s elkeseredésében tegnap délelőtt a garasos hidról a Körösbe ugrott, mikor azonban vizet érzett, jajgatni s kiabálni kezdett, kötésig állva a hideg fürdőben. A vizből ***Kugler*** Albert egyik segédje és egy rendőr huzták ki. Az öngyilkos jelöltet, kinek a hideg fürdő és az ijedtségen kivül komolyabb baja nem történt, a rendőrség apjának adta át.

* **Tyuktolvaj.** ***Magyari*** Sándor kőmives segéd Péter-utcza 14. sz. alatti lakásából tegnap virradóra 4 tyuk eltünt. ***Fazekas*** Mária tolvajnő már a reggeli piaczon árulta is a tyukokat, midőn aztán hurokra került. A rendőrségre kisértetett és lezáratott.

---

gélve fájó, zavaros agyában, hozzátette, hogy: — a Por' Pia a miénk.

— Az egészen másfelé van. A Quirinál felé kell mennetek, — mondá a gesztenye-sütő és türelmesen megmagyarázta nekik, merre forduljanak és azután látva Priscának sápadt, beesett, dúlt arczát, megkinálta egy maroknyi gesztenyével.

— Ingyen van, ingyen van. Fogjátok kicsikék, — mondá jólelküen.

De Prisca nem merte elfogadni. Rettegett egy uj vádtól és egy uj elfogatástól. Elvonszolta hugát és fölfelé ment az utczán. Az az ember elmagyarázta az utat, az utczák tömkelegén keresztül a Porta Piáig, elég világosan mindenkinek a számára, a ki valahogyan ismerte Rómát. De Prisca előtt csak valami rengeteg vadonnak a kuszált képe rezgett arról az utról, mely közte és otthona közt terül el.

Végre egy tökéletesen elhagyatott utczába ért: olyanba, a mely lerombolására volt szanva. A bennlakókat kihurczoltatták; a házak le voltak zárva. Még egy templom is volt ott, mely szintén csukva volt, mert már egy pár hét mulva el kellett távolitani. Pompás kapuja volt, mely néhány széles, alacsony lépcsőfok fölött emelkedett. Az oszlopok és pillérek travertin-márványból voltak; a fölötte lévő faragott Ecce Homo tizenötödik századbeli szép munka volt. Egy effélékkel foglalkozó kereskedő már meg is szerezte egy külföldi vevője számára. A kapuszárnyak szépen faragott mezőkre osztott tölgyfából valók voltak, melyek Szent Jeromos életét ábrázolták, a kinek ez a templom szentelve volt.

Prisca abban a perczben pillantotta meg széles, sima, kényelmes lépcsőit, midőn Petronilla kisiklott karjaiból a kövezetre és ő maga is érezte, hogy nem birja tovább. Végső erőmegfeszitéssel vonszolta testvérét a lépcsőhöz és vitte magával, a mire mindketten odatámaszkodhattak a templom kapujához. Az oszlopsor némiképpen megvédte őket a hideg északi szél rohamai ellen, mely végig nyargalt az elitélt utczán, szürke porfelhőket kavarva fel annak már lerombolt részei fölött.

Senki sem jött erre. A munkások szünetet tartottak, mert egy Mária-napnak előestéje volt, néha-néha megrázott a szél egy-egy rosszul betett ablaktáblát, vagy lelöditott egy-egy meglazult cserepet.

Semmi egyéb nem mozdult. Olyan álmosság, mely inkább dermedés volt, nehezedett rá Priscára. Azt hitte, hogy a testvére már alszik, mert annak fejét mind nehezebbnek érezte a vállán. Az órák multak; senki sem jött erre; lázas képzelődések járták át agyát. Látta az anyját és a Madonnát, a mint kezet kézbe fogva léptek ki a kunyhó körül lévő oleander-bokrok közül; de sötéten néztek reá és azt mondták:

— Hát éhen hagytad veszni a testvéredet?

Erre hangosan felkiáltott és megkisérlette Petronilla fejét felemelni, de nem birta; olyan nehéz volt az, mint a kő.

Azontul többé nem álmodott, többé nem érzett semmit. Szemhéjai elzárták előtte a

Szabó István

fűszer, bor, csemege és vadkereskedése

Fő-utcza (Dr. Grósz-ház.)

Mindennemü **ásvány- és gyógyvizek és az Előpataki viz főraktára Bihar-, Békés és Szilágymegyék részére.**

Ajánlja kitünő saját termésü **körösvölgyi asztali borait bárhová a városban házhoz szállitva literes üvegekben fehér asztali ó vagy uj bor literje 72 fillér, Schiller bor 72 fillér, körösvölgyi ó bor literje 88 fillér,** akik azonban a városi fogyasztási hivatallal az adóra kiegyeztek, litterenként **20 fillérel** olcsóbban kapják.

Sima és gyökeres Riparia, valamint **kész ojtásra** előjegyzést elfogad a fenti czég **mező-telegd szőllőtelepéről** szállitva. 82

* **Egy derék matróna halála.** Részvéttel értesültünk a gyászról, a mely *Mezey* Mihály kir. közjegyzőt és a nagy számu rokonságot sujtotta édes anyja néhai özv. *Mezey* Mihályné szül, *Sughó* Vilma elhunytával. A derék öreg urnő általános tiszteletnek és szeretetnek örvendett s váratlan elhunyta városszerte igaz részvétet keltett. Pénteken este fél 11 órakor hunyt el s temetése ma, vasárnap délután 4 órakor lesz a Kossuth Lajos-utczai gyászházból.

A haláleset alkalmából a biharmegyei és nagyváradi nőegylet a következő értesitést adta ki:

> Mély fájdalommal értesitjük a biharmegyei és nagyváradi nőegylet tagjait, miszerint az egyletnek f. hó 23-ik napjának d. u. 4 órájára kitüzött közgyülését egyletünk kiváló érdemeket szerzett volt tagja özv. *Mezey* Mihályné elhalálozása folytán elkellett halasztanunk, s e helyett felkérjük az egylet tagjait, mikép a boldogultnak ugyancsak fenti időre kitüzött temetésére teljes számmal megjelenni sziveskedjenek.
>
> Nagyvárad, 1902. márcz. 22.
>
> *Az elnökség.*

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulirottak, az elhunyt gyermekei unokái és dédunokái számos rokonok nevében is mély fájdalommal tudatják a forrón szeretett anya, nagyanya és dédanya özv. *Mezey* Mihályné, szül. Sughó Vilmának folyó évi márczius hó 21-én, éjjel 10 és fél órakor, élte 84-ik évében, szivszélhüdés következtében történt elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 23-án, vasárnap d. u. 4 órakor fognak Kossuth Lajos-utczai házában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s onnan az ujvárosi ev. ref. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Folyó évi márczius 24-én reggel 9 órakor a Szt. László-templomban tartandó szent mise-áldozat az elhunyt lelki üdveért leszen felajánlva. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátnői és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyvárad, 1902. márczius hó 22-én. Áldás és béke hamvaira!

Gyermekei: Mezey Vilma, Mezey Róza férjével Sebő Pállal, Mezey Mihály, dr. Mezey Gyula, Mezey Béla nejével Kégl Rózával. Unokái: dr. Bakats Béla nejével Solti Helénnel, Bakats Mariska férjével Seh Lászlóval, Sebő Anna, Sebő Mihály, ifj. Mezey Mihály, Mezey Gyula, Sipos Elza férjével mádi Kovács Istvánnal, Sipos Árpád, Sipos Ernő, Mezey Olivér, Mezey Béla, Mezey László. Dédunokák: Seh Ödön, Seh Elemér, Seh Margit, Seh Vilma, Bakats Klára, Bakats Zsófia.

* **Az Általános Takarékpénztár** részvénytársaság, Nagyvárad legfiatalabb pénzintézete, a Szent László-téri Kovács-házban nyitotta meg helyiségét. Az uj intézet hirdetésére felkérjük az érdeklődők figyelmét.

---

világosságot; lélekzete gyengévé és pihegővé vált, mint a félig megfagyott madáré; utolsó tette az volt, hogy a kis testvére fürtös fejét a saját keblére vonta.

— Anya . . . anya tudni fogja, gondolá és azután ő is olyan csendes lett, mint a gyermek ott a térdein.

Ott maradtak egész nap és egész éjen át, körülfogva egymást karjaikkal.

Reggel ugy találta őket néhány utczaseprő. Már jó pár óra óta meg voltak halva.

Elvitték őket a halottas házba és onnan, mivel nem ismerték őket, abba a közös gödörbe kerültek, melybe a szegények és ismeretlenek kerülnek bele.

Mennyivel voltak ők többek az utcza poránál, melyet egy kis időre felkavar a szél és azután félre sepernek és elfelejtenek? Azzal a kis szóval, melylyel a lélek röppent el ajkaikról:

— Anya . . . anya . . .

———

* **A király nevenapja — márcz. 19-én.** Márczius 19-én ezidén is, mint minden esztendőben, József napját mutatta a kalendárium. Es képviselőházi ülés lévén, *Csávossy* háznagy ugy kilencz óra tájban a Ház felé igyekezett. Alig hogy a Sándor-utczán befordul, szemébe ötlik, hogy a főrendeknél és a képviselőházon is hatalmas nemzeti szinü zászló leng. A kiváncsiság meggyorsitotta egyébként is fürge lépéseit. Nehány pillanat alatt a hivatalában volt és máris azt kérdezte, hogy mit is jelent a kitüzött lobogó.

— *A király nevének napját!* — válaszolták egyszerre öten is bizonyos fölénynyel.

— *Ebben az esetben vonják be rögtön a zászlót!* — adta ki erre Csávossy a parancsot.

Általános meghökkenés. Mindannyian meglepetten tekintenek a háznagyra és meg se mozdultak addig, a mig a háznagy meg nem magyarázta nekik, hogy királyunkat Ferencz Józsefnek és nem József Ferencznek hivják.

* **Ebtulajdonosok figyelmébe.** *Gerő* Armin rendőrfőkapitány a mult hó 26-án egy hirdetményt bocsájtott ki, melyben az ebtartó gazdákat a kutya-adó megfizetésére hivta fel. Most mint a sajtóiroda utján értesülünk, a kerületi rendőrbiztosok feljárván a várost, az adózatlan ebek tulajdonosait bejelentik. A bejelentett tulajdonosok mint mulasztók pénzbirsággal fognak sujtatni.

* **Elelmes utitársnő.** *Dinnyés* Józsefné szül. *Szabó* Borbála szegedi illetőségü helyben szolgálatba állott cselédtől, midőn a minap éjszaka a 2 órás vonattal Nagyváradra érkezett, *Tumó* Etel utitársnője motyóját elemelte. Az élelmes tolvaj zsemlékért küldötte a károst s mire az visszatért, Tumó a batyuval megugrott Bihar-Püspöki felé. A motyóban vagy 300 koronát érő holmi volt. A bihar-püspöki-i csendőrség megkeresésére rendőrhatóságunk megtette a szükséges lépéseket.

* **Gyorsirók ünnepélye Szegeden.** A szegedi gyorsiróünnepélyre utazók részére a kedvezményes jegyváltásra jogositó igazolványok a nagyváradi egyesület részére megérkeztek és átvehetők az egyesület jegyzőjénél (Aron Géza N.-Teleky-utcza 522.) Az igazolvány két hétig érvényes. Az ünnepélyre utazók nemcsak a kedvezményben részesülnek, hanem ingyen lakást és olcsó kosztot is kapnak Szegeden. Jelentkezéseket még mindig elfogad az egyesület. Az ünnepély e hó 31-én lesz.

* **Kiadó és szerkesztőség.** Furcsa felfogás uralkodik a *Felsőmagyarország* kiadóhivatalában a szerkesztőség tagjai és a kiadó viszonyáról. A kiadóhivatal u. i. a következő érdekes kis ukázt bocsátotta ki:

> »A Felsőmagyarország kiadójának joga van egy név elhallgatását követelni, sőt joga van azt is követelni, hogy a szerkesztőség minden tagja *nemzeti szinü nadrágban és árvalányhajjal járjon*«.

* **Rotschild — ebéd nélkül.** A magyar konverzióról szóló szerződés aláirása után *Széll* Kálmán a mult szombaton estebédet adott a bankcsoport tagjainak tiszteletére. Az ebéden *Rotschild* báró, a bécsi ház feje is megjelent.

A milliomos társaság pont hat órakor ült a kormányelnöknek dus asztalához. Az ajtók szárnyai föltárultak és az inasok gyors egymásutánban jelentek meg a jobbnál-jobb ételekkel.

Az első fogásnál *Rotschild* báró könnyed főhajtással jelezte, hogy nem kér belőle. És jött a második, a harmadik fogás. A milliárdos egyikből sem vett. A dolog végül is föltünt a házigazdának, Széll Kálmánnak. Erre azután Rotschild báró sem térhetett ki a fölvilágositás adása elül.

Szives elnézését kérte a házigazdának, kijelentvén, hogy sohasem szünt meg őseinek vallását tisztelni és odahaza is a családjával szigoruan a zsidó ritus szerint él.

Igy esett meg azután, hogy a báró a lakomából egy falatot sem evett és csak a legvégén ivott egy kis csésze fekete kávét.

* **Csavargók eltolonczolása.** Tegnap virradóra 19 hely és foglalkozás nélküli csavargó állittatott elő s záratott le a rendőrségen. Az előállitott csavargók illetőségi helyeikre lesznek tolonczolva.

* **A kórház-utczai lakosok panasza.** Az utóbbi évtizedben rohamosan emelkedett a régi Hidegser-, jelenleg Kórház-utcza. Szép uj házsor emelkedett az üres kertek telkén. Természetesen megnövekedett a forgalom is ezen az utczán, amely a nyaralókhoz is vezet. A nagyvárad-kolozsvári vasut vonal átszeli az utczát s az alig pár méternyi hidnyilásnál összetorlódik a forgalom. A jelenlegi állapotok mellett állandóan veszélynek vannak kitéve a járókelők s különösen az iskolás gyermekek. A hid két falazata is össze van repedezve s méltó aggodalomra ad okot. Az utcza lakosai közül s a közeli szőlők tulajdonosai közül többen egy kellőleg megindokolt kérvényt adtak be Nagyvárad városához, amelyben kérik, hogy keresse meg a város a m. kir. államvasutakat arra nézve, hogy a keskeny hidat, amely életveszélyes, kiszélesitsék legalább annyira, hogy két 2—2 méteres gyalogjárón kivül legalább 2 szekér elférjen a hid alatt. A kérvényt dr. Hoványi Géza, dr. Hoványi Ferencz, dr. Hoványi Gyula, Sal Ferencz, Des Escherolles-Kruspér Károly, a r. kath. papnövelde, Mayr Sándor, Kádár János, Huzella Gyula, a közkórház, Reismann, Justh Károly, Moldoványi István stb. irták alá.

* **A hétről.**

— Márcziusban ugyancsak télies idő járt. Hó is esett. A Fejérváry lemondása is sok hü-hó volt — semmiért. S ez a hü-hó is elolvadt, mint a márcziusi hó.

*

— Fejérváryt a király nehezen birta maradásra. Azt hisszük, *Hegedüsnél* könnyebb lett volna ez a föladata.

*

— Széll Kálmán már másodszor operáltatta magát. De a kabinetje *megoperálása* ellen élénken tiltakozik.

*

— Az irják a lapok. hogy *Delarey* nagylelküsége egy csöppet sem lepte meg az angolokat. Delarey nem is a nagylelküségével, hanem a *bírjaival* szokta őket meglepni.

*

— Magyarországon egy millói hold föld idegen kézben van. Hát hogy a kéz idegen, az még csak hagyján, de ezeknek a birtokosoknak nagy részben a *szive* is idegen.

*

Kinos kérdés.

— Mi a különbség az óra és az ember közt?

— Az óra ha fölhuzzák jár. Az ember, ha fölhuzzák, nem jár többet.

(*Kakas Márton.*)

* **A szabadkai ellenzékiek vezére meghalt.** Mamusich Agoston szabadkai ügyvéd tegnap éjjel hirtelen meghalt. Mamusich gyakran beszéltetett magáról. A szabadkai városi ellenzék vezére és unokabátyjának, Mamusich Lázár polgármesternek legnagyobb ellensége volt. Egyszer revolvert is szegzett rá a városi közgyülésen. Ugy az országos, mint a városi politikában nagy szerepet játszott. 1867-ben megalakitotta a szabadkai Tisza-pártot. Később együtt küzdött a polgármesterrel és megbuktatta a Mukics-pártot s ezzel ők jutottak uralomra. 1900-ban veszett össze Mamusich polgármesterrel és azóta folyt közöttük az elkeseredett harcz. Mamusich Agoston 59 évet élt. Temetése ma délután lesz.

* **Próba-Reichsrath.** Ha van próba-házasság, miért ne volna próba-Reichsrath is? Utóvégre nem is olyan rossz gondolat kipróbálni, milyen lenne egy kis reichsrathi verekedés magyar gyülésen? Szeged megpróbálta s bebizonyosodott, hogy a magyar Reichsrath nagyon csúnya volna. A tanács valami javaslatot terjesztett elő, a mely a kisebbség soraiban óriási elkeseredést keltett. Több izben pokoli zsivaj, fülsiketitő lárma tört ki, néhányan »elállt« kiáltottak a tanácsi javaslatot védő szónok felé, de sivitásukat túldörögte a nagy többség éljenriadása.

— *Nincs korcsmában! Ne kiabaljon*!

— Erzelmeimnek adok kifejezést, mit beszél!

— Ne olvassa a beszédjét!

— *Legalább én tudok olvasni, de ott nem tudnak*!

Ilyen és ezekhez hasonló szenvedélytől izzó kiáltások röpködtek a levegőben s tán akaratlanul is megtépázták a közgyülés tekintélyét.

Ez ugyan még mind kismiska az osztrák sógoros titulálgatásaihoz képest, de konstatálható, hogy még ez is rosszul állit magyar embereknek.

x **Pártos Arnold** czég Nagyvárad, Bémer-tér czipő kalap és uri divat üzletében minden e szakmába vágó czikkeket *legolcsóbban* vásárolhat a t. vevő közönség. — *Báli czipők* és *Báli divatáruk* nagy választékban. 45.

IRODALOM.

A Magyar Remekirók kiváló diszmü mely valóságos kincsesháza a magyar muzsa termékeinek, most rendkivüli kedvező feltételek mellett szerezhető meg. Olvasóink részére megkönyitettük az előfizetést azzal, hogy megrendeléseket elfogadunk s készséggel juttatunk rendeltetési helyére. Az 55 diszes kötet előfizetési ára 220 korona, amelyet havi 3 koronás részletben lehet fizetni. Az első öt kötetet azonnal megkapják az előfizetők. A nagybecsü munkát a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe. Bővebbet mai számunk hirdetése nyujt.

Igazságszolgáltatás.

Gyilkosság az erdőben.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

A mult év szeptember 14-én *Popovits* Sándor, *Horzse* Mihály és még vagy tiz rózsafalvi napszámos ember fát szállitottak Tenkére, a *Boglucz*-féle gőzmalomba. Mikor a fa lerakását elvégezték, ugy délután 4 óra körül, a gazda által áldomásba adott pálinka elfogyasztásához láttak. Beszélgetés közben valami rossz tréfa miatt Horzse Mihály megharagudott s azért a kompánia felerészével elment a Váczi-féle korcsmába, hova később azonban a többiek is követték s itt ismét folytatták a pálinkázást. Már jól besötétedett, mikor az egész társaság alaposan beszeszelve indult utnak haza felé. Három kocsin helyezkedtek el a berugott atyafiak. A legutolsón volt Horzse Mihály és Popovits Sándor. Popovits azonban valami ürügy alatt leszállott a lassan haladó kocsiról s az erdő szélében egy jókora husángot vett magához, melylyel mikor elérte kocsiját, minden szóváltás nélkül fejbe vágta Horzse Mihályt, ki azonnal összeroskadt a kocsiban s a szenvedett sérülésekbe másnap belehalt. Ténytanu csak az elhalt 9 éves fia volt s ennek vallomása alapján a csendőrök a tettest elfogták s bekisérték a nagyváradi ügyészség börtönébe.

Az ügy tegnap került a nagyváradi esküdtbiróság elé, mely már pénteken este megalakult *Nagy* Ferencz kir. törvényszéki tanácselnök elnöklete alatt, azonban a bizonyitási eljárás csak tegnap reggel vette kezdetét.

Szavazó birák: *Debreczeni* József és *Csulyok* Béla dr. törvényszéki birók. A vádhatóságot *Korn* Lajos kir. alügyész képviselte. A vádlott védője *Markus* László dr. ügyvéd.

A vádlott és 18 tanu lett tegnap kihallgatva, kik azon alkalommal mind jelen voltak, azonban elől menvén, csak hallomásból értesültek az esetről.

A bizonyitási eljárás befejezése után a kérdések feltételében történt megállapodás, azonban ugy a vád és védő beszéd, valamint a verdikt és itélethozatal az idő előrehaladottsága folytán mára maradt.

Az esküdtbiróságnak ugyanis be kell fejezni az ügyet, mivel *hétfőn* már más ügyben kell dönteniök.

EGYESÜLETEK.

A betegsegélyző közgyülése.

A »Nagyváradi első általános munkás betegsegélyző egylet« folyó évi márczius hó 31-én Husvét másodnapján d. u. pontban 3 órakor, a tüzoltó laktanya termében (Kert-u.) rendes évi közgyülést tart a következő tárgysorozattal:

I. A mult évi zárszámadás kimutatása, felmentése a tisztviselői karnak.

II. Tisztviselők megválasztása és pedig elnök, elnökhelyettes, 24 választmányi tag, 5 felügyelőbizottsági tag és 2 jegyzőkönyv hitelesitő.

III. Inditványok, melyek a gyülést megelőző 8 nappal előbb irásban be lettek adva a választmánynak.

Felkérjük tehát az egylet minden tagját, miszerint rendbe hozott tagsági könyvekkel a fent nevezett napon és helyen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek, annyival is inkább, mert ha a tagok kellő számmal meg nem jelennek, ugy a gyülés azon napon megtartható nem lesz, de a reá következő vasárnap, a tagok bármily csekély számmal legyenek is, a gyülés megtartatik.

Nagyvárad, 1902. márczius hó 20.

A választmány.

SZINHAZ.

HETI MÜSOR.

Vasárnap) d. u.: A vigéczek.
) este: Csepürágók.
Hétfő: Dada. (Bródy Sándor bevezető felolvasásával.)
Kedd: Boszorkányvár.

Csepürágók. Minél többször adják ezt a bájos zenéjü, kedves operettet, annál nagyobb a sikere. A közönséget minden ujabb előadásnál teljesen lebilincseli az uj, eredeti zene, az élénk cselekmény s a közönség lelkesedése uj erőt ad a szinészeknek is, ugy hogy az előadások folyton jobbak és jobbak lesznek. A tegnapi előadás egyike volt a legjobbaknak, a melyeket az operett-társulat produkált. *Székely* Irén, Pintér, Krasznay, Dási, Bognár, Füredi a régi kedvvel és sikerrel léptek fel. Igen nagyot haladt azonban *Nyáray* Boisfleuri szerepében. Többoldaluvá tette ezt az alakitást, mint a minőnek először bemutatta, hangja is hirtelen nagyot erősödött, ugy hogy ez a szerepe mondható idei legszebb sikerének, legtökéletesebb alakitásának. Elénkebb, szinesebb volt a rendezés is; *Orley* Flóra azonban nem tudta pótolni Lányi Edithet; ha játéka változatosabb is — ezt örömmel jegyezzük fel — de hangja nem tud tapsokra ragadni.

—r.

Füredi József búcsuja. A nagyváradi közönség kifejezett óhaja volt annak idején, hogy *Füredi* József megmaradjon a társulatnál. Annál kellemetlenebb a hir, hogy ma Füredi József, a derék komikus is búcsuzik. A Csepürágókban lép fel utoljára s a közönség, ha már meg nem tarthatta Nagyváradon, legalább zajos ovációkban készül részesiteni a távozó müvészt.

Ámon Margit gyásza. Amon Margitot, szintársulatunk kedvelt szubrettjét sulyos csapás érte, — amennyiben nagyanyja tegnap kiszenvedett.

Mentő-akczió a Dadáért. Tény, hogy Bródy Sándor darabja Nagyváradon a siker ől messze járt; egyszerüen megbukott. A szinháztól most késő éjjel azt a meglepő értesitést vesszük, hogy Bródy Sándor reflektálni szándékozik a darabjáról elhangzott különféle kritikákra, még pedig a »legintelligensebb vidéki város (ez Nagyvárad) szinpadjáról«. Ezt az óhaját közölte *Somogyi* Károly igazgatóval is, a ki ezért kitüzte a darabot hétfőn estére előadásra, előadás előtt pedig Bródy fog a megrekedt ifjusági előadások kárpótlásául felnőttek számára conférence-t tartani azokról az intenciókról, a melyek őt a Dada megirásánál vezették. Előadás után Bródy tiszteletére bankett lesz. — Ehhez már előre az a megjegyzésünk, hogy a Dada szép »intencióit« nem vonta kétségbe senki s azt fölösleges is magyarázni. De az is kétségtelen, hogy a mü mint *szindarab* rossz, mert unalmas és nem igaz. Ehhez pedig további kommentár megint fölösleges.

A vasárnap délutáni búcsu előadás. Ma vasárnap délután a szintársulat derék karszemélyzetének jutalom és búcsuelőadása lesz a szinházban. A *„Vigéczek“* kerül szinre. A darabban föllép a szintársulat két uj bájos kezdő tagja, *Eleméry* Klárika és *Peterdy* Etuska is. Ugyancsak ez alkalommal búcsuzik *Várady* Aladár, a szintársulat ifju, talentumos karnagya.

Szigligeti-Szinház.

Folyószám 176. Idénybérlet 174.

Ma, vasárnap, 1902. márczius 23-án
délután 3 órakor, fél helyárakkal

VIGÉCZEK.
Vigjáték.

este 7 és fél órakor, rendes helyárakkal

Csepürágók.
Uj operett.

SZEMELYEK:

Malicorne, czirkuszigazgató	—	Bognár János
Adelaida, neje — —	—	Benkő Jolán
Susanne, kötéltánczosnő	—	Székely Irén
Boisfleuri, bohócz — —	—	Nyárai Antal
Pingouin — — —	—	Pintér Imre
Marion, menyasszonya —	—	Örley Flóra
Langeac hadnagy — —	—	Perényi József
Valangoujou — — —	—	Krasznay Andor
Freddi, lovászgyerek —	—	Kulinyi M.

HELYARAK: Nagypáholy **7** frt. Földszinti és első emeleti páholy **6** frt. Másodemeleti páholy **4** forint. Zsölye **1** frt **50** kr. Körszék **1** frt **20** kr., Támlászék **1** frt. Erkélyülés 1-ső sor **60** kr., közép 2-ik sor **50** kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor **40** kr. II. emeleti zártszék **30** kr. Földszinti állóhely **50** kr., Diák és katonajegy a földszintre **30** kr. Karzati állóhely **20** kr. Egy szinlap **10** kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap hétfőn, márczius 24-én

A d a d a.
Életkép.

REGÉNY-CSARNOK.

Az orvos és betege.

Irta: **Conan Doyle.** 7

— Gazdag ember soha sem voltam. Csak egyetlen egy tőkefektetést csináltam, Holmes ur! Doktor Trevelyan is megmondhatja. Tetszik tudni, nem bizom a bankárokban és soha nem adnám kis tőkémet ilyen pénzemberek kezére. Magunk közt mondva, minden vagyonom ebben a ládában van; képzelheti tehát, hogy érzem magamat, ha ismeretlen emberek titokban a szobámba hatolnak.

Holmes kutató szemmel nézett Blessingtonra és fejét rázta.

— Ha ön félre akar engem vezetni, — mondotta erélyesen, — akkor nem tudok önnek tanácsot adni.

— De hiszen mindent nyiltan megmondottam!

Holmes boszusan megfordult.

— Jó éjt, doktor Trevelyan; — szólt és kifelé indult a szobából.

— És számomra nincs szava, tanácsa? — nyögte Blessington siránkozó hangon.

— Csak azt tanácsolhatom, hogy mondja meg az igazat.

A következő perczben kinn voltunk az utczán és hazafelé mentünk. Már az Oxford-utczán is tul voltunk, de Holmes még mindig nem szólt semmit.

— Sajnálom, Watson, hogy hiába fárasztottalak! — szólt végre komolyan. — Persze az eset tulajdonképen nagyon érdekes.

— Én nem tudok rajta eligazodni! — mondottam Holmesnek.

— Pedig nyilvánvaló, hogy két ember — talán több is, de kettő mindenesetre — Blessington életére tör. Határozott meggyőződésem, hogy a fiatalabbik ugy az első, mint a második alkalommal Blessington szobájába volt, mig büntársa ravasz komédiázással lefoglalta a doktor figyelmét.

— Hát a merevgörcs?

— Ügyes csalás, Watson, ámbár az ideggyógyász urnak nem merem szemébe mondani. Eppen ezt a betegséget nagyon könnyen lehet utánozni. Már magam is megtettem.

— Nos és aztán?

— Mind a két alkalommal véletlenül ugy esett, hogy Blessington éppen nem volt otthon. A két idegen bizonyosan azért választotta látogatásához ezt a szokatlan órát, hogy más beteg ne legyen a várószobában. Hogy ez az óra éppen összeesik Blessington mindennapi sétájával, azt a két idegen tudta; ugy látszik tehát, hogy nem nagyon ismerik a szokásait. Ha csak rabolni akartak volna, akkor legalább kisérletet tettek volna a Blessington pénzének megtalálására. Minden ember arczáról le lehet olvasni, ha a maga bőrét félti. Blessington nem szerezhetett magának ilyen veszedelmes boszuszomjas ellenséget a nélkül, hogy maga ne tudna róla, Bizonyosra veszem tehát, hogy Blessington ismeri ezt a két embert s oka van rá, hogy ezt nem vallja be. Lehetséges azonban, hogy holnap közlékenyebb hangulatban fogjuk találni.

— Még egy másik lehetőség is volna — mondottam én. — Nagyon valószinütlen ugyan, de mégis elképzelhető, hogy a merevgörcsös orosz és fia története egyszerüen mese s hogy maga Trevelyan járt valami czélból Blessington szobájában.

A gázlámpa fényénél láttam, milyen vidáman nevet Holmes az én pompás ötletemen.

— Nekem is mindjárt az első pillanatban ez a megoldás jutott eszembe, öregem! — válaszolt. — De csakhamar beláttam a doktor előadásának s adatainak igaz voltát. A fiatalabbik idegen olyan szemmel látható nyomokat hagyott lábával a lépcsőn, hogy még mielőtt a szobában lettem volna, tisztában voltam vele. A czipője elől széles és nem hegyes, mint Blessingtoné és majdnem másfél hüvelykkel hosszabb is, mint a doktoré. Beláthatod tehát, hogy arról, hogy ő volt a betörő, kétség nem lehet. Most aludjunk egyet a dologra; nagyon csodálnám, ha holnap reggel nem hallanának uj hirt a Brook-utczából.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A búrok ujabb diadala.

Budapest, márcz. 22. (Saj. tud. táv.) A tudósitónk Londonból vett értesülések alapján a búrok ujabb fényes győzelméről ad hirt. *Hamilton* tábornoknak *Botha* elleni akcziói ugyanis kudarczot vallottak, Bothának ügyes mozdulatai folytán sikerült hátba támadni az angolokat s a hatszor nagyobb angol seregen fényes győzelmet aratni.

A bécsi mücsarnok megnyitása.

Bécs, márcz. 22. Ma délelőtt nyitotta meg a király Ottó, Ferdinánd Károly, Lajos Viktor és Lipót Szalvátor főherczegek jelenlétében a Künstlerhaus 29-ik kiállitását. Ott voltak még Hartel és Wittek miniszterek, Nigra olasz nagykövet, a bajor és a szász követek, a helytartó és a polgármester. A bemutatások után ő felsége megnézte a kiállitást. Az olasz nagykövetet és a két követet megszólitással tüntette ki a király. (M. T. I.)

Az eltörölt mérlegilleték.

Konstantinápoly, márcz. 21. Mavrokordato görög követ jegyzéket adott át a portának, amelyben tiltakozik a helyi hatóságoknak az ellen az eljárása ellen, hogy a porta formális határozata ellenére folyton zaklatják a görög állampolgárokat az ugynevezett mérlegilleték miatt, a melynek eltörlését a porta már elrendelte. Mavrokordato kiemeli a jegyzékben, hogy ezek az abnormis állapotok ellenkeznek a két szomszéd állam érdekeivel.

SZERKESZTOI POSTA.

N. J. Helyben. Még ez sem üti meg a mértéket.

KÖZGAZDASÁG.

A „Berettyó“-társulat közgyülése.

Rendkivül nagy érdeklődés mellett tartotta meg tegnap délelőtt Biharvármegye nagy termében a Berettyó-társulat tisztujitó közgyülését. A közgyülésen résztvettek nem csak a társulat ősi érdekeltjei, hanem azok is, kiket a társulat a müszaki ártérfejlesztés alapján legutóbb vont be érdekeltségi körébe, a kik is ez alkalommal gyakorolták először jogaikat. A Berettyó-társulat négy vármegyére kiterjedő 340.000 kat. hold árterületéből mintegy 280.000 kat. hold birtokosa küldött a közgyülésre képviselőt és a közgyülésen az összes 6256 szavazat közül 5157 szavazot volt képviselve.

Az alakuló közgyülésen megjelent mintegy 80 társulati tag *Horthy* István dévaványai nagybirtokost, a főrendiház tagját választotta meg korelnökül.

A gyülés megnyitása után *Papp* Elek országgyülési képviselő emelt szót és ő is, jóllehet a müszaki ártérfejlesztés végrehajtásakor mindig a társulati ellenzék feje volt és a magas parti árteresek bevonása ellen mindenkor élénken tiltakozott, ez alkalommal sérelmeit félre téve, a legmelegebb hangon emlékezett meg a lelépő elnök, alelnök és társulati választmány érdemeiről és elismerését fejezte ki a Berettyó-társulat tisztviselőinek odaadó munkássága iránt. Az ő inditványára titkos szavazás utján a közgyülés a társulat elnökévé dr. gróf *Almássy* Imre bakonszegi és zsákai nagybirtokost választotta meg egyhangulag.

Szintugy egyhangulag az alelnöki tisztet ujra *Kovács* Béla nagyváradi ügyvédre ruházta, ki 6 éven át pártatlanul is teljes odaadással vezette a társulat ügyeit.

Választmányi tagokul, számvizsgálókul és az épitő bizottság tagjaiul a közgyülés a következőket választotta meg:

Választmányi tagok: Szunyogh Szabolcs Kakass Kálmán, Nadányi Miklós, Horthy István, dr. báró Drechsel Gyula, Csánky Béla, Des Echerolles-Kruspér Sándor, Rákóczy Lajos, Freyler Jenő, Borsóthy Géza, Hlatky Endre, Stand Lajos, Pallay Lajos, Frankó Endre, dr. Márkus László, Leszkay János, Gálbory Sámuel, Papp Elek, dr. Ehrlich Ignácz, Pólya Béla, Miskolczy Arpád, Csapó Dezső, Erdélyi Kálmán, Kovács Akos.

Számvizsgálók: Cseresnyés Albert, Fráter Barnabás, Mezey József. Póttagok: Tardy Sándor, Racsek János.

Epitő bizottság: Kovács Béla alelnök; Kakass Kálmán, Stand Lajos, dr. Ehrlich Ignácz, Borsóthy Géza.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése

— a Tiszántúl eredeti távirata. —

Határidő

Budapest, márczius 22.

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.30
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.93
Káposzta,	

Készpénz

Budapest, márczius 22.

Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Állampapir	624.50
Bimamurány	416.—
Magyar	433.—
Salgótarján	
Wagon-kölcsön	

Elemi Biztositó Részvény-Társaság

Teljesen befizetett részvénytőke 4.000,000 korona.

Nagyvárad (Szacsvay-utcza 12), 1902 márczius hó.

T. cz.

Ezennel van szerencsém b. tudomására hozni, hogy az

Elemi Biztositó Részvény-Társaság

főügynökségét átvettem és ez intézet számára **tüzbiztositási** ajánlatokat **épületekre, ingóságokra, áruraktár, termény- és takarmánykészletekre** stb., valamint **gyári és átalánybiztositásokra**, továbbá **balesetbiztositási** ajánlatokat egyes **egyéneknek,** valamint **csoportoknak** (gyári, kereskedelmi és gazdasági alkalmazottak, egyletek, társulatok, tüzoltótestületek stb.) baleset elleni biztositása czéljából elfogadok. — Ugyszintén elfogadok biztositási ajánlatokat a **törv. szavatosság** anyagi következményei ellen való biztositásra minden állásu és hivatásu személy számára.

Midőn egyszersmind b. tudomására hozom, hogy az általam képviselt társaság **más biztositó vállalattal szemben kötelezettségben nem áll**, kérem, hogy b. bizalmával megtisztelni sziveskedjék, amit én a **legelőnyösebb feltételekkel** és a legmáltányosabb eljárással mindenkor ki fogok érdemelni.

115

Kiváló tisztelettel

Az Elemi Biztositó Részvény-Társaság nagyváradi főügynöksége:

FISCHER SAMUEL.

Nagyváradon árfolyamok

Budapesti áru- és értéktőzsdén 1902 március 22-én.

Magyar aranyjáradék 4% — — — — —	119.85
Magyar koronajáradék — — — — — —	97.55
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4% — —	120.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 5% — —	100.60
Magyar keleti vasuti államkötvény 1[illegible]-ből —	120.—
Magyar földtehermentesitési kötvény 4% — —	97 35
Tiszamérési jog megváltási kötvény — — —	100 65
Horvát-szlavón földtehermentesitési kötvény — —	96.50
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön — — —	205.—
Szabályozási szegedi sorsjegyek kölcsön —	166.—
Osztrák járadékpapirban — — — — —	101 40
Osztrák járadék ezüstben — — — — —	101 25
Osztrák járadék aranyban — — — — —	111.—
Osztrák korona járadék — — — — —	98.90
Osztrák államsorsjegyek — — — — —	154.—
Osztrák magyar bank részvény — — — —	16 25
Magyar hitelbank-részvény — — — —	710.50
Osztrák hitelintézet részvény — — — —	695 25
Párisi vista — — — — — — — —	95.47
20 frankos arany (Napoleondor) — — —	19.11
Német birodalmi márka — — — — —	117 30
London vista — — — — — — — —	240 15
20 márkás arany — — — — — — —	23 45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Köszönet-nyilvánitás.

Mindazoknak, kik néhai *Endrey* József, illetve az elhunyt családja iránt nyilvánuló rokonszenvüknek a boldogult temetésén való szives megjelenésükkel adtak kifejezést őszinte köszönetet mond

a gyászoló család.

Általános Takarèkpènztàr

részvénytársaság

Nagyváradon, Szt. László-tér,

Kovács ház

Telefon.

Alaptőke 100.000 korona.

Leszámitol **váltókat.**
Elfogad **betéteket** 5% kamatozásra.
Leszámitol **számlákat.**
Előleget ad **értékpapirokra.**

Értesités.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség b. tudomására hozni, hogy

Bémer-téren Stiedl-házban

ujonnan berendezett és a modern igényeknek megfelelőleg felszerelt

KIGYÓ-hoz

czimzett

gyógyszertáramat

az **1902. évi márczius hó 15-ik napján** hatóságilag történt felülvizsgálás és helyben hagyás után

a forgalomnak átadtam.

Teljes tisztelettel:

MARSCHALKÓ LEÓ,

gyógyszerész.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a nagyérdemü közönséggel tudatni, hogy a **Szent János-utczán 11 év óta fennálló**

férfi-szabóüzletemet

folyó évi május hó 1-től kezdve a bazár épületbe helyeztem át, s egyszersmind **fiamat Bumbera Istvánt,** ki ezen iparágban több városokban szerzett gyakorlatot nyilvános társul felveszem s hogy az üzletet

Bumbera Imre és Fia

czég alatt fogom vezetni. Midőn ezen szándékomban a nagyérdemü közönség szives pártfogását és bizalmát kérem, megemlitem, hogy raktáromban elsőrendü csakis **valódi angol és honi szövetek** vannak elhelyezve, melyekből mértékszerint a legujabb divat és a legkényesebb igényeket is kielégitően pontosan és a legujabb divat szerint készitek.

Kiváló tisztelettel

Bumbera Imre és Fia.

HOFFER BERTALAN

paplan és matrácz különlegességek gyártása

NAGYVÁRAD, Fő-utcza. (Bazár-épület).

Milyen csalódás

éri azokat, kik mindent hisznek, azt is, hogy a házilag elkészitett paplanokat a kereskedők készitik a saját mühelyükben, pedig az nem igaz, mert csak az én gyári helyiségemben készülnek a valódi, kitünő

PAPLANOK!

Ez a házilag készült, valódi paplan, a többi csak rossz utánzat, a mit a vevő, sajnos, csak a saját kárán tud meg, de már későn.

Ruge paplan. . . 1 frt 60 kr.	Kasmier paplan . . 2 frt 40 kr.	Gloria paplan . . . 3 frt 25 kr
Jobb » . . 1 » 80 »	Jobb » . . 3 » 60 »	Atlasz v. selyem paplan 6 » — »

Gratiőz, kelengye-paplan, atlasz . . . 10 frt. | Valódi gyapju kásmir . . . . 10 frt.

Paplan-áthuzás jutányosan elvállaltatik.

Szabóknak különösen ajánlom táblás és méteres vattáimat

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** Fő-utcza, (Bazár-épület). 89

ekete szövetekből a magas klérus számára állandó raktár.

A midőn a n. érdemü közönségnek becses tudomására hozom, hogy

Fő-utczán, a Nyiry-házban levő

férfi-szabó üzletemet

most ujonnan rendeztem be a legszebb és legjobb

bel- és külföldi szövetekkel,

nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy eddigi t. megrendelőimnek pártolásáért köszönetemet kifejezzem; egyuttal kérve továbbra is a szives támogatásukat, melyet igyekezni fogok kiérdemelni az által, hogy csak a legjobb anyagból és legujabb szabás szerint készült ruhákkal, **szolid árak** mellett fogom a n. érdemü közönséget kiszolgálni.

Tisztelettel

Fudally Bálint,

férfi-szabó.

Fekete szövetekből a magas klérus számára állandó raktár.

Friss konyhakerti magvak nagy raktára.

Gazdaközönség szives figyelmébe!

Friss konyhakerti magvak

Közelgő idény alkalmából van szerencsém szives figyelmét felhivni frissen érkezett ***csiraképes*** és ***fajazonos magvaim nagy raktárára***, hol az összes gazdasági magvak u. m.:

Valódi ***franczia-, olasz- s magyar-luczerna, stáyer s magyar eredetü heremag*** (bodorka), valódi ***oberndorfi*** s ***eckendorfi mamuth-*** és ***buczok-répamag, angol, skót, franczia-perje***, valamint a legszebb ***pázsitnak való fümag-vegyülék*** stb. stb. a legjutányosabb árakon kaphatók.

A luczerna, valamint a lóheremag az **állami magvizsgáló állomás zárjegyével van ellátva**, s igy arankamentességéért is **teljes szavatosságot vállalok**.

Kiváló tisztelettel:

KISS KÁROLY,

Janky Antal utóda Nagyvárad.

Mintákkal készséggel szolgálok.

66.

Friss konyhakerti magvak nagy raktára.

Ne tessék

nálam olcsó reklamokat vásárolni, mert ezt üzletemben nem tartok. Hanem ha szolid kiszolgálás mellett **kitünő minőségü** rőfös- és női-divatárukra van szüksége, akkor bizalommal lépjen be

LENGYEL LAJOS

rőfös- és női-divatáru üzletébe,

Nagyváradon, Szent-László-tér, Rimanóczy-ház,

hol legjobb minőségü vászon, asztalnemü, szőnyeg, függöny, ágyteritő, női és férfi fehérnemüek, mosó áruk, legujabb divatu női ruha szövetek, saját készitményü **paplanok** az idény kezdetén mélyen leszállitott áron kaphatók.

A vevőközönség egy látogatás után meggyőződést szerezhet azon közhiedelembe ment állitás valótlanságáról, hogy «Nagyváradon nem lehet finom, jó árut kapni», mert üzletemben csak **legfinomabb árukat tartok** felelősség mellett.

Tisztelettel

Lengyel Lajos.

HONI IPAR!

Egy saját készitésü nagyon szép, masszsiv, faragott diszszel ellátott

barokk-stilü

hálószoba butor

jutányos áron eladó. — Ugyancsak több rendbeli szobabutorok olcsó árban kaphatók

SZÉLES SÁNDOR

műbutorasztalosnál,

SZÉCHÉNYI-TÉR 234—21. sz.

96

Kitünő saját termelésü

BOROK

kaphatók literenként kimérve

STETTNER ISTVÁN

bortermelő borkiárusitásában Bémer-tér, Rót-ház.

A borok valódiságáért, mivel saját termésüek, a felelősséget elvállalom.

Uj bor	30 kr.	lit. kimérve
Ó bor	36 kr.	
Risling 9 éves	50 kr.	
Ó vörös	50 kr.	
Muskutály	80 kr.	
Édes ürmös	70 kr.	

A 9 éves Risling és az ó vörös bort (mint gyógybort betegeknek) is ajánlom.

Szőllőtelepemen készült I. osztályu

Riparia portalisra (Gloira de Montpellier) oltott 4000 drb gyökeres fás oltványt borfajt ezrenként 70 frtért és 6000 drb sima zöldoltványt ezrenkint 50 frtért megvételre ajánlok.

Továbbá világhirü spanyol, franczia, angol és görög csemege szőllőfajokból **3000 drb gyökeres fás** százanként **120 frt**, **6000 drb sima zöld,** százanként **80 frt.**

Felelősség mellett.

Kiváló tisztelettel

Stettner István.

A Richter-féle

LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 33 év óta megbizható bedörzsölésül alkalmaztatik **köszvénynél, csúznál** és **meghüléseknél.**

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a **„Horgony“** védjegygyel és a **„Richter“** czégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszertárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és társa,

•• **csász. és kir. udvari szállitók.** ••

Rudolstadt.

SZENZÁCZIÓS UJITÁS!

Fő-üzlet: Zöldfa-utcza.

HÁASZ MANÓ női divatáruháza Nagyvárad.

Fiók-üzlet: Amerikai áruház.

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékü vásárol, bármely átadott fénykép után

egy élet-nagyságu 60 czentiméter magas, művészieson kiállitott **hü fényképet** *készit* **teljesen ingyen,**

még akkor is, ha a bevásárlás részletekben történik. — Csupán a diszes keretért (passe partou) önköltségemet, 1 frt 50 krt számitom fel.

Ezen életnagyságu ingyen fényképet magát sem képes a világ egy müintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is, pénztáram egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 frtot tesz ki, vagy 10 frt értékü egyszerre vásárol, az is ingyen fényképre jogosan igényt tarthat. — Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékü vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosit.

TELEPHON. **HERCZEGH GYULA** TELEPHON.

rövidáru és férfi-divat üzlete

Nagyvárad, Szent László-tér 1. sz.

Van szerencsém a n. érdemü közönség tudomására juttatni, miszerint a Kunz József és Társa urak üzletének egy részét:

a rövidáru és férfi divat-osztályt

átvettem s azt a legujabb, legjobb és legszebb árukkal ujonnan berendeztem és saját bejegyzett czégem alatt tovább vezetem.

Nagy választéku áruim közül a következőket emelem ki. **csipkék, szalagok, himzések, pamutok, bélésáruk és szabó kellékek** és egyébb rövidáru czikkek. Nagy választék: **nyakkendőkben**, továbbá legyezők, illatszerek a legjobb minőségü és divatos **férfi ingek, gallérok és kézelők,** kézelő-gombok, nyakkendő-tük és különféle **férfi divatczikkek és női diszkellékek.**

Főtörekvésem leend előzékeny, pontos kiszolgálás,

jutányos szabott árak

és jó áruk által a n. é. közönség szives pártfogását kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

HERCZEGH GYULA.

73

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra, földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még ab ban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. **Budapest, Váczi-körut 21. szám.**

Nagy mennyiségü

tégla

jól kiégetett, kitünő minőségü, ugy nagyban, mint kicsinyben beszerezhető

Köblös Ferencz

téglagyárában

Olaszi, Nagy-Temető, Epres-kert mellett.

TELEFON SZÁM 216.

ELEK JÓZSEF

női- és uri divat, vászon- és fehérnemü áruraktára

Nagyvárad, (Szent László-tér).

(Volt KUNZ-czég helyiségében).

Ajánlja dusan berendezett ujdonságait női ruha **szövetekben,** a legszebb kivitel és legfinomabb minőségig. **Lioni selymek,** Chine, egyszinü és fekete szinekben. **Ponges** óriási választékban. **Diszek** és teljes kellékek.

OBERLEITNER E. és FIAI

cs. és kir. **vászon és asztalnemü** egyedüli bizományi gyári raktára.

Valódi Rumburgi, Irhoni, és Creász vásznak, legjobb minőségü Chiffonok

és pamut-vásznak.

Külön gyászruha kelme-osztály teljes kellékekkel.

Női ruha szövetekből dus választék.

Szenzácziós ujitás!

Vászon és fehérnemüekből nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékü vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas müvészien kiállitott hü fényképet készit **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán diszes keretért (passe partou) önköltségemet 1 frt 50 krt számitok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy müintézete sem 10 frton alul elkésziteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékü egyszerre vásárol, az ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékü vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosit.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utcza (Olaszi), Bazár (szinház) épület.

Női Blousokból dus választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat mérték után is készitünk.

Értesitès.

Van szerencsém tisztelettel értesiteni és a mezőgazdasági és más ipari czélra szolgáló géptartó közönség figyelmét felhivni, hogy Nagyváradon 17 év óta fennálló és jó hirnévnek bizonyult gépjavitó mühelyt Mihálv Ferencz géplakatos urtól átvettem és a mai kor igényeinek megfelelően saját házamban

Nagyváradon, Kolozsvári-u. 29 43. sz.

alatt saját vezetésem mellett Nagyvárad, vidéke és Biharmegye egyik, a **legversenyképesebb**

gőzerőre berendezett

gépjavitó-mühelyt

nyitottam, a hol mindennemü **gazdasági gépek, gőzcséplők, lokomobilok, uj tüzszekrények, malom felszerelések, villamos világitó berendezések, olajmag-zuzóhengerek és sajtók, gőzhenger furások karikával helyben vagy vidéken,** mindennemü **idomalaku tengelyek esztergályozása** és **ujak, vas- és érczöntések pontosan és jótállás mellett készitek.**

Becses pártfogását kérve, vagyok

114 kiváló tisztelettel

Debreczeni Lajos,
gépész és géplakatos.

Bodánszky Lipót kocsigyára

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utcza, színház mellett (saját-ház).

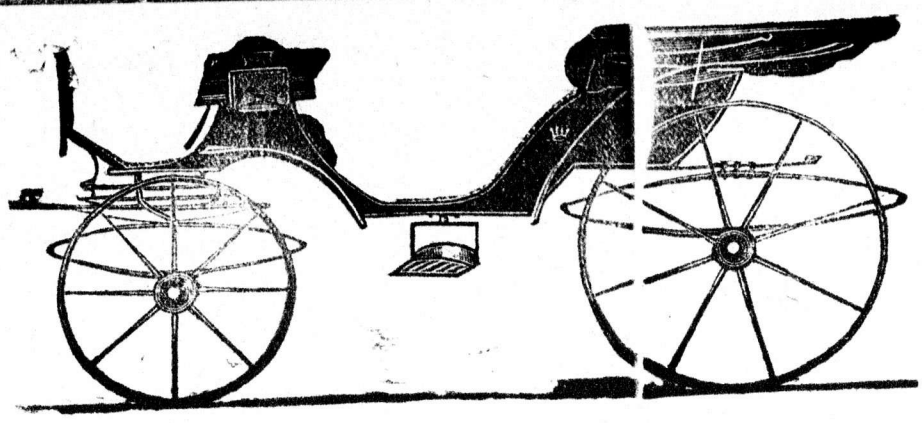

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

gyárhelyiségemben nagy raktáron tartok

kész uj kocsikat.

Ajánlok mindenféle fedeles és fedetlen szandlaufer gazdasági kocsikat jó, erős készitményeket a legjobb kőrös-fából, erős, csinos munkát mutatok be és **tetemesen leszállitott árban** árusitom el.

Gyáram az 1896. évi millenniumi kiállitáson is ki lett tüntetve, még pedig szolid és tartós munkáért.

Gyáramban elvállalok mindenféle **kovács, kerékgyártó, szatler és fényező munkákat, ugyszinte mindenféle javitások** pontos és gyors elkészitéséről biztositathom t. vevőimet, megrendelőimet.

Teljes tisztelettel

BODÁNSZKY LIPÓT,
kocsigyáros.

45

Lapunk kiadóhivatala utján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

A magyar nemzeti irodalom kincsesházát képezi a Magyar Remekirók 55 kötete, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradandó alkotása. — A magyar klasszikusoknak ez első és egyöntetü összkiadásának ára 55 kötetben, diszes vászonkötésben **220** korona.

Csakis a Franklin-féle MAGYAR REMEKIRÓK gyüjteményében találhatni a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János **műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.**

Minden remekiró munkáit egy kiváló magyar iró látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

Ezeken kivül benn lesznek a MAGYAR REMEKIRÓK könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Madach Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchényi István gr., Teleki László gr., Zrinyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kuruczköltészet.

KEDVEZMÉNY A MAGYAR REMEKIRÓK MEGRENDELŐINEK.

Shakspere összes szinműveinek uj 6 kötetes kiadását, melynek bolti ára, a Magyar Remekirók-éval azonos diszes kötésben, 30 korona, a Magyar Remekirók megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedüli teljes magyar Shakespere, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. forditásában s mint ilyen, méltó kiegészitője a Magyar Remekirók-nak

A Magyar Remekirók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félévenkint jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekirók 3 koronás (Shakspere szinműivel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhetők meg e Rendelő-lap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a **„TISZÁNTUL" kiadóhivatalához.**

RENDELŐ-LAP.

A «**TISZÁNTUL**» kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytárs.-tól Budapest, VIII., Üllői-ut 18.**

a) A «Magyar Remekirókat» 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvéttel.
b) A «Magyar Remekirókat» és Shakspere müveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvéttel.
c) A «Magyar Remekirókat» és Shakspere müveit 240 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.
d) A «Magyar Remekirókat» Shakspere nélkül 220 koronáért, fizetendő 3 koronás havi részletekben.

A nem kivánt módozat törlendő

A gyüjtemény első sorozata megjelent, félévenkint jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállitástól kezdődőleg minden hó 1-én *Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten* fizetendők mindaddig, mig a mű teljes vételára kiegyenlitve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárat s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portóköltség hozzászámitása mellett, postai megbizással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszünik és az egész mű vételára esedékessé válik. *A vételár első részlete az első szállitáskor utánvételik.*

Lakás és kelet: .....

Név és állás: .....

Olvasható aláirást kérünk.

Bárány Dezső

utóda

egyedül specziálista

hegedü és vonókészitő

Saját készitményü hegedüim!

Olasz és német hangversenyhúrok.

Mindennemü hangszerek nagy raktára

Nagyvárad, Fő-utcza és Széchenyi-tér sarok
(Rimanóczy-ház.)

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Uj! Uj!

Sapka- és csákó mühely.

Egy rég érzett hiányt óhajtván, városunkban pótolni, egy a mai kor igényeinek megfelelő

sapka- és csákó műhelyt

rendeztem be **Szent-László-téri üzletemben (»Fekete Sas« szálló alatt)** miáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemü közönségnek

katonai sapkák, csákók és sportsapkák készitésével

rendelkezésére álljak

Ez alkalommal tudomására hozom a nagyérdemü közönségnek, hogy téli ruhák és minden szörmenemüek, ugy nemkülönben minden *megőrzést igénylő tárgyakat*, u. m.: szőnyegek, függönyök, stb.

megőrzésre elfogadok

és kérem szives támogatását.

Teljes tisztelettel:

Ausländer S.
férfiruha-szabó.

STROHMAYER PÁL

vászon, menyasszonyi kelengyék, férfi és női fehérnemüek és szőnyeg-üzlete.

Nagyvárad, Szent László-tér, kishidfő.

A legjobb minőségü **valódi rumburgi,** ugyszintén **valódi Creas, irhoni, hollandi és fehéritett tiszta vásznak egyedüli** állandó **nagy raktára.**

Valódi SCHROLL-féle CHIFFONOK és mindennemü **pamutvásznak** legnagyobb választékban.

Mennyasszonyi kelengyék és ujszülött fehérnemüek

legmegbizhatóbb beszerzési helye.

Férfi és női fehérnemüek vállalata mértékszerinti elkészitésre **teljes felelősség mellett.**

Házi készitésü Paplan és Matraczok!

Szőnyegek, szövet- és csipkefüggönyök, ugyszintén butorszövetek, ágy- és asztal-teritők és egyéb lakásberendezési czikkek legolcsóbb beszerzési forrása!

Szolid szabott árak. Pontos kiszolgálás!

UJ PAPIR-ÜZLET!

Képes levelező-lapok nagy választékban.

Papirkereskedés és könyvkötészet!

Van szerencsém a nagyérdemü közönségnek szives tudomására hozni, hogy a már 12 év óta fenálló könyvkötészetemmel kapcsolatosan egy mai kor igényeinek megfelelő

papirkereskedést

rendeztem be, hol mindennemü

papir-, iró-, rajzszerek és névjegyek,

valamint minden e szakmába vágó czikkek a legjobb minőségben raktáron vannak.

A nagyérdemü közönség eddigi jó akarata engedi reménylenem, hogy becses bizalmát a jövőre nézve is kiérdemlem.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

SCHMIDT GYULA,

könyvkötő és papirkereskedő

Nagyvárad, Bazár-épület (szinház-oldali rész).

Levél-papirok nagy választékban!

Ugyanott két tanuló felvétetik.

Mindennemü bőjti áruk nagy választékban.

Legmegbizhatóbb vetőmagvak.

A tisztelt gazdaközönség szives figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **MAUTHNER ÖDÖN** budapesti mag nagykereskedő czégtől mindennemü legbiztosabb, fajazonos és csiraképes

gazdasági-, vetemény- és virágmagvak

beérkeztek és azokat bármily mennyiségben, a legelőnyösebb napi árban árusitom.

Az állami magvizsgáló állomás zárjegyével ellátott, hivatalosan plombozott, arankamentes, valódi provence-i, **olasz** és **magyar luczerna, styriai vörös lóhere, valódi oberndorfi és eckendorfi mamuth és buczok-répa magvak,** a legszebb pázsitnak való **skót** és **franczia fümag-keverék** és angol perje. Továbbá mindennemü legszebb és legmegbizhatóbb faj **gyümölcs és virágmagvak.** — Nagy raktárt tartok mindenféle gazdasági czikkekből u. m.:

Vasgálicz, kékkő, szóda, raffia-hánes, ojtóviasz, ojtógyapot, azurin, gépolaj, Creolin, Carbol, Carboleum stb.

Csomagolás ingyen.

Telefon szám: 120.

Kiváló tisztelettel

Ifj. Popper József,
Nagyvárad, Fő-utcza.

90.

Prágai sonka, friss conservált halak és sajtok.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FLEGMANN ÁRMIN

Nagyvárad, Bémer-tér.

Megérkeztek!

a legdivatosabb kész női felöltők, fekete és szines ruhaszövetek, legizlésesebb fekete és szines selymek, valódi franczia mosókelmék, gyönyörü diszkellékek rengeteg választékban, selyem és más divat-blousok és juponok. — Állandó raktár legjobb gyártmányu vászon és asztalnemüekben, — egész menyasszonyi kelengyék 500—6000 koronáig.

ÜZLETI ELV

szigoru szoliditás, pontos előzékeny kiszolgálás, minden darab árun a »szabott ár« számokban kiirva.

A legujabb

női felöltők

és remek szép tavaszi ruhakelmék

már megérkeztek

SPITZER TESTVÉREK divatáru-házába,

melyek meglepő olcsó áraik és remek szép minőségükért

általános feltünést keltenek.

Kivételes olcsóság!

Elegáns legujabb tavaszi ruha — — — **2** forint
Divatos finom fekete ruha — — — **3** forint
Tavaszi legujabb angol ruha — — — **4** forint

Finom Mohair női ruhára 1 frt.	Finom Luster női ruhára 1 frt 20 kr.	Finom camgarn női ruhára 1 frt 50 kr.	Selyem kelme **menyasszonynak** 75 kr.	Fekete legfinomabb divatkelmék 1 frt 20 kr.
Kitünő jó kartonok 20 kr.	Finom angol mosó kelmék 35 kr.	**Női felöltők**	Legujabb női blous 1 frt 20 kr.	Blous selymek 1 frt 20 kr.
Remek napernyők 2—5 frtig.	Remek szép **tavaszi kabátok** 5, 6, 8 frt Legfin. tavaszi kabátok (selyem bélés) 10, 12, 15 frt Elegáns divatos tavaszi **gallérok** 6, 8, 10 frt Igen csinos leányka **kabátka** 5, 6, 7 frt Legujabb **női paletot** 10, 12, 16 frt **Legujabb függönyök 1 frt 20 kr.** **Agyteritők 2 frt.**			**Hölgy-esernyők** legujabb 2 frt.
Hölgy vászon női ingekre 6 frt.	Hölgy-shiffon női fehérneműre 6 frt.	**Szőnyegek** 20 krtól 2 frtig.	Uri-vászon lábravalóra 8 frt.	Uri-siffon ingekre 9 frt 50 kr.
Magyar vászon lepedőkre 5 frt.	Magyar siffon ágynemüre 7 frt.	*Paplanok* 1.60 2.50 3 frt.	Matraczok 5, 7 és 10 forint.	Uri-ingek legjobb minőségü 1 frt 60 kr.

Menyasszonyi kelengye legkedvezőbb bevásárlási helye. Teljes kelengye már 100 forinttól kezdve a legfinomabbig.

Ertesités.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség, valamint az egyházi és községi előljáróságok becses tudomására hozni, hogy a 42 év óta fennálló

Daday József ur lakatos és toronyórás üzletét,

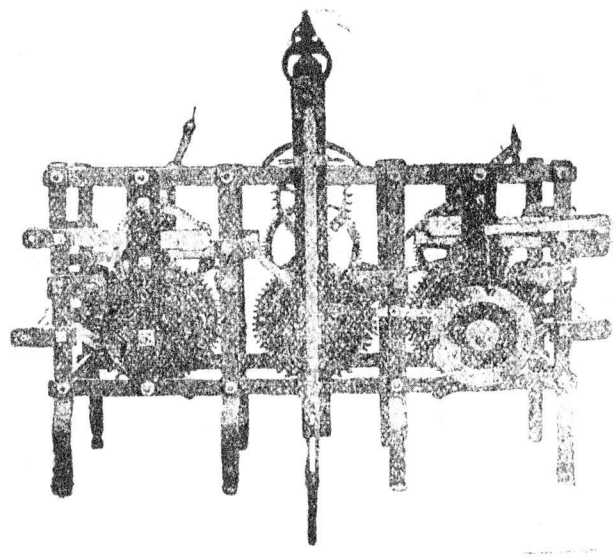

melyben 16 éven keresztül mint művezető voltam alkalmazva, **átvettem** és ezt személyesen, a régi jó hirnévhez méltóan, a régi czég alatt tovább folytatom.

Szives pártfogásukat és megrendelésöket, melyeket kifogástalanul olcsón és pontosan eszközlök, kérem és óráimért 10 évi jótállást vállalok, vagyok kiváló tisztelettel:

Mezey Dezső,

lakatos- és toronyóra-készitő,

Nagyvárad, Szent János-utcza 20 szám.

50 **Telefon-szám 384.**

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.